

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolós szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Békesség.

A „Debreczen” számára írta: *Bakonyi Samu.*

Budapest, december 24.

Karácsony csendje ringatja pi-
henőre az agyonzaklatot magyar
nemzetet. Régen volt egy kis nyu-
galomra annyi szüksége, mint a kö-
zelmúlt romboló izgalmak után. A
tárgyilag bíráló azt hitte, hogy a
nemzeti küzdelem súlyos megpró-
báltatásai után az alkotmány rend-
jének visszaállításával munkához lát-
hat az ország. Az egymásra törő vál-
ságos veszedelmeknek visszaverése,
az ostrom alatt felgyült romok elta-
karítása után joggal hihettük, hogy
nyugodt lélekkel láthatunk hozzá a
megviselt nemzeti erő helyreállítá-
sához és alig kételkedhetett benne
gondolkodó hazafi, hogy az új életre
támadt magyar alkotmányosság mun-
kálkodását belülről számbavehető
nehezségek nem fogják akadályozni.
Fájdalom, nem így történt. En-
nek az esztendőnek és különösen
az év második felének története ép-
pen ellenkezőleg arról szolgáltatott

kétségtelen tanubizonyosságot, hogy
fejlődésünknek a legártalmasabb
gáncsvetőit itthon találhatjuk meg
a saját politikai életünkben Odaadó
munkával, az elméleti és gyakorlati
tudás teljes fegyverzetével, az ön-
megtagadásig menő hazafias áldo-
zatkészséggel leküzdhetjük a legve-
szedelmesebb külső támadásokat is.
De ami az eredményt mindig bi-
zonytalanná teszi, a sikert örökké a
végletekig kárhóztatja: a belső ma-
rakodás dulásait elszenvedni, ehez
valóban annyi erő kell, amennyivel
nehéz időben csak a legnagyobb
nemzetek bölcsessége rendelkezik.

A magyar törvényhozás meg-
mutatta, hogy megtud birkózni a
saját kebelében fenekedő anarkhiá-
val. Valóban a nemzet óriási több-
ségének az akaratát védelmezte meg
és jutatta érvényre azzal a minden
oldalról összeverődő maroknyi csa-
pattal szemben, amely csakhogy fek-
telenkedhessék, csakhogy a félreve-
zetett könnyenhiők előtt az álnép-
szerűség csillámaiban tetszeleghes-
sen, attól sem riadt vissza, hogy az

utolsó percig minden lépéseinek
csak a nemzet ellenségei láthatták
hasznát.

Az ilyen bonyolódott helyzetben
csak egy gondolat, csak egy érzés
mutathatja meg az igaz utat. Az a
belátás, hogy az ország lekötött
helyzetében a jövődó szabadságát
hogyan biztosíthatjuk legkevesebb
kárral és ez az egyetlen jogosult
politikai szenvedély, hogy személyes
indulataink leküzdésével és egész
erőnkkel azok ellen forduljunk,
akiknek nincs más törekvésük,
mint az, hogy a nemzet egységét
megbontsák, haladását megrontsák,
felségét az egész világ előtt meg-
csufolják.

Mert az imént lefolyt parla-
menti viaskodásban csak alkalmi
központja volt a harcnak a kiegye-
zés és a kvóta kérdése. Hogy a
vámközösséget 10 esztendőre kény-
telenek vagyunk fenntartani, ezért
bizony nem lelkesedhetünk. Akik
a kvóta felemelését megszavazták,
bizonyára csak a legnagyobb lelki
tusakodás között hozták meg az

Mit hoz a Jezuska?

A „Debreczen” számára írta:
Szabolcska Mihály.

Mit hoz a Jezuska?
— Örömet, vigaszt,
E sivar földre egy
Darab menyorszagot.

A szegények iránt
Szerető részvétet.
Az elhagyottakhoz
Hű testvériséget.

Mit hoz a Jezuska?
— Mennyei irgalmat,
Nyugtalan szívünknek
Édes nyugodalmat.

A viszálykodóknak
Enyhületes békét,
A hitetleneknek,
A hit üdvösségét.

Mindenkinek azt hoz,
Ki mi nélkül szenved...
— A költészet fényét
A földhöz ragadott
Emberi nemzetnek!

Karácsonyi banat.

A „Debreczen” számára írta: *Szabó István.*
De kijutott nekünk az élet bajából.
De sokszor volt ágyunk betlehemi jászol.
De megörögített sorsunk szenvedése...
Fagyos tél jött tavaszkor is a reményvetésre!

De megölte lelkem a küzdés, a járom.
Virágot se leltem sehoh a világon...
Álmodás, reménység s csalódás az élet.
Ami vágy volt a szívemben, mind, mind
[semmivé lett!]

Fehér karácsonynak fehér boldogsága,
Csak a gazdagoknak jöttél a világra?!...
Lá-d, a mi lelkünk is úgy vágyik utánad,
S öröm helyett elborít a karácsonyi bánat!

Világ Megváltója, aki ma születél,
Jelenj meg egy szóra most a szegényeknél!
Ugy várunk, úgy kérünk meleg könyhulással:
Oh jöjj el már mihozzánk is a vigasztalással!

Vivódások.

A „Debreczen” számára írta: *Szathmáry Zoltán*
Szép fehér éjszaka volt, épen ünnepinek
való. Nagy fehér szakálluk volt a fákna, az
utakat is megeste a hó.
Most is esett, lassan, tétován szállin-
góztak a hópelyhek nagy darabokban, mint
valami szűzfehér selyemkendő fuzlányai.

Az emberek szaporán lépegettek, külö-
nösen az asszonyok. Öreg nénikék, nagy roj-
tos fekete kendőkben, bekötött fejjel, nagy
bundákban. A harangok lágyan, szelíden, hi-
voga ólag szóltak.

Szép fehér éjszaka volt, fehérek a ház-
tetők, az utak, a fak. Épen ünnepinek való
idő volt, a mikor az ember nem lát semmi
rikító színt s nem érez mást csak magába
szállást s megnyugvással gondol a ha-
lálra is.

Szevér egy utcai lámpa alatt megállt
és nézte a templomosokat, különösen a nagy
feketekendős öreg asszonyokat... És eszébe
jutott valami.

Érezte, hogy vizesek lesznek a szemei.
Talán könnyek volnának? Dehogy, — gon-
dolta magában — a szél, a hideg lopta sze-
meibe a könnyecskéket. És mégis mintha
azokon a könyveken keresztül megszinesed-
nének azok a nagy fekete rojtos ünnepi
kendők.

Az öreg fázós asszonynak arca mintha
derüsebb lenne, mintha az időszántotta mély
barázdák, a ráncok is mosolyognának azokon.
Es ez a megelégedett derű, milyen más, mint
azoknak az arcoknak a mosolygása, ame-
lyekkel csak nemrég találkozt.

Vacsoráról jött ugyanis. Előkelő asszo-
nyok társaságából. Mulató kedvű leánynép-
ség közül. A cigány duhaj hótái még ott
kavarognak most is az agyában, ahonnan

Valódi japán disztárgyak, Fali képek, disz-
kardok, virágvázák, tintatartók, nippék stb.
remek kivitelben, olcsó árban kaphatók

Aczél Henrik

modern antiquá-
riuma és zenemű-
kereskedésében
◀ Piac-utca a ref. kistemplommal szemben. ▶
Telefon szám 575.

önálló bank lehetőségeért ezt a súlyos áldozatot.

Igaz, hogy a kiegyezés törvényes formák között idejére el nem készül: beláthatatlan gazdasági és politikai zürzavar keletkezett volna. De azért az egész elkeseredett nagy vitának a magva mégsem maga a kiegyezés kérdése volt.

A viszonyok szerencsétlen alakulása miatt a gazdasági kiegyezés parlamenti elintézése a nemzeti becsület ügyévé lett. A kormány javaslatának bukása nem a gazdasági önállóság győzelme lett volna. Egy idegen nyelvű töredék eszeveszett betörésének a diadalát jelentette volna az a magyar parlament legázolt munkaképessége, a magyar állam meggyalázott szuverénitása fölött. Magyar részről ilyen törekvéseknek a malmukra hajtotta a vizet a kicsi kisebbségnek egész zseraplése. Gyűlölködés volt ennek a szereplésnek a legerősebb mozgatója. Féktelen indulat vakította el a jóhiszeműek tisztá látását is. A régi átok dult ismét közöttünk.

A harc után hálás lélekkel köszöntjük karácsony nyájas ünnepét. A szeretet és öröm e békés napjain szálljunk magunkba s amit ezentul cselekszünk legyen e sokat szenvedett hazára új áldásoknak bőséges forrása!

Egyház és iskola.

Konventi jegyzőkönyv. A Budapesten 1907. évi október hó 22—25. napjain tartott református egyetemes konvent jegyzőkönyve Sass Béla debreceni református theol. akad. tanár és egyetemes konventi jegyző szerkesztésében Debrecen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál 12 iven 185 lapon 3000 példány-

ban megjelent s azoknak az egyházi háó-ságok, amelyeknek sürgős szükségük van rá, addig is rendelkezésre áll, mie az illető püspöki hivatalok úján megkaphatnak. Az ide vonatkozó megkeresések Dávidházy Kálmán könyvtárhoz intézendők Debrecenbe (Füvészkert-utca 9. szám.)

Hegedüs Lóránt előadása

Debrecenben.

A magyar adóreform.

(Saját tudósítónktól.) Megemlékeztünk már arról, hogy Hegedüs Lóránt az országos hírű kereskedelmi szak tekintély legutóbb nagy jelentésű beszédet tartott Debrecenben a magyar adóreformról.

Érdekesnek tartjuk itt eme fontos, az egész adózó magyarságot közelről érdeklő beszédjéből közreadni a következő részeket:

Ha végig nézünk azon az óriási terven, amit adóreformnak nevezünk, különféle tapasztalatokra jutunk. Vannak benne öröndetes dolgok, de vannak siralmasak is.

En, aki már régen foglalkozom az adók dolgával, azt látom, hogy ez a reform jelen alakjában nem felel meg, hogy miért tartom keresztülvihetetlennek, megmondom. A reform új jövedelmi adót tervez. Ez ellen nem tiltakozhatunk, még ha gazdagabb gyárosaink több adót fizetnek is. Azonban ti zelt Uram! megáll-e a számítás? A pénzügyminiszter azt mondja, hogy ebből az adóból be akar hozni 46 millió koronát és ha nem jön be, felemeli az adót 40 százalékkal. Ez nem lehetséges. A világon még jövedelmi adót úgy nem hozták be, hogy megmondják, mennyinek kell bejönni.

Ha én mindent teljesen bevallok, tudom, hogy én mennyi adót fizetek, de ha attól is függ adóm, hogy más rosszul valija be és ebből kifolyólag, hogy az én adómat is emelik, hogy így konjunktáltassák a jövedelmi adó, ez Európában paratlan dolog, ez ellen tiltakozni kell.

A városi lakosok lesznek azok, akik adóznak, akik tudnak adózni. A falut a javaslat nem szorítja meg.

A pénzügyminiszter 46 millió koronát

akar behozni, — óriási összeg! — örülni fogok, ha 50 év alatt Magyarország 46 millió jövedelmi adóban bevenet. Indokolom a következőkkel: tegyük fel azt a lehetetlenséget, hogy mindenki aki adó alá kerül, átlag 11,000 korona jövedelmet val be.

Ugye-e ez lehetetlenség? Ezt nem lehet elhinni, mikor Magyarországon csak nyolc ügyvéd van, aki 2000 koronát vall be, amde tegyük fel — 3 százalék az adókulcs — ekkor ki fog jönni az a dolog, hogy 1530 milliót kell Magyarországon bevallani. Méltóztassék feltenni azt, hogy Magyarországon a kataszteri tiszta jövedelem 300 millió korona, 300 millió jutna a földművelőkre, a többi a kereskedőkre; ez lehetetlenség. De tovább megyek. A pénzügyminiszter azt mondja, hogy a földművesek többet vallanak be, mint a kereskedők; elismeri azt, hogy a földműves birtokosok be fognak vallani 750 millió koronát, akkor még mindig úgy állunk, hogy a földművelő réteg Magyarországon fizetne adót 750 millió után, a többi kereseti o-ztályok pedig több mint 780 millió után. Ezt nem lehet elhinni, hogy az iparosok több mint felét képezik Magyarország vagyonának, de ha a pénzügyminiszter ezt elhiszi, ez csak úgy lehet, hogy a legkisebb földbirtokosok is mindent bevallanak. De ekkor nem mondhatom, hogy 11,000 korona az átlagos jövedelme a kisbirtokosoknak. Legjobb esetben a t kell feltenni, hogy 2400 kor. lesz a földbirtokosok átlagos jövedelme. Meg kell állani a 2400 koronánál; ha ezt tökesitem, be kell vallani Magyarországon 2500 millió koronát. Méltóztatnak elhinni, hogy Magyarországon ennyi be jön, mert ha nem méltóztatnak elhinni, akkor a pénzügyminiszter 40 százalékkal emeli az adót; de miután továbbá tegyük fel, hogy Magyarország csakugyan olyan gazdag. Tegyük fel, hogy Ausztrához vagyonságunk úgy áll, mint 366 a 634 hez.

Abban az esetben azt mondom, hogy Magyarországon a jövedelmi adó körülbelül a fele annak, ami Ausztriában. Ausztriában behoztak az első évben 44 millió koronát. Tehát 2 millió koronával kevesebbet. A legszentebb meggyőződés, hogy Magyarorszag 22 millió koronánál többet nem hoz be. Ez a 46 millió korona a városi lakosságunk elviselhetetlen terhet jelent és jelenti magának az adóreformnak a bukását, mert ez abból indul ki, hogy mindenki tisztességesen

nem akarja elüzni azokat a csipős szél fúgyos lehellete sem.

Még most a sötét éjszakában is látja az asszonyokat, akik összemosolyognak az emberrel, mikor összekocintják a pezsgős poharakat, melyeket ellep a pezsgő-bor habja, ép úgy, mint a mulató asszonynépség agyát a pezsgő gőze. Az arcokra rózsát fest a mámor s a jukkerleányok versenyt isznak a férfikkal.

Asszonyok, leányok keze olyan fehér olyan puha... S hallja, amint mondják:

— Ez az élet csak... ez az élet csupán...

Va'akinek azután az az ötlete támadt a társaságban, hogy éjjeli misere menjenek. Ugy duhaj jó kedvvel, mámoros agygyal.

Mindenki kapott az alkalmon. Az asszonyok, a férfiak csengő-bongó szánokra ültek, kéjes közlésben egymás mellé.

Szevér is. De mikor megcsapta arcát az utcán a hűs levegő s meghallotta a harangok imádkozó hangját, valami kimondhatatlan szégyenérzet fogta el a szívét, s a lelkét.

Eszébe jutott egy öregasszony, éppen olyan, mint ezek az ünnepi ruhába öltözöttek. Egy öreg, jóságos arcú asszony, aki imádkozni tanította.

Maga sem tudja hogyan, de elmaradt a zajos társaságtól s most itt várja a külváros elhagyott utcáin az erre sietőket, jó-

ságos öreg nénikéket. És nézi őket, a tisztákat, a jokat, a dolgásokat.

Követi őket a templom-ajtóig, amelyet — maga sem tudja miért — de nem mer keresztül lépni, csak áll-áll némán, lehorogszott fejjel a járdán.

Azután mikor egyre gyérebek lesznek a járókelők s elhal az éjszakai légben az ünnepi barangszó, megindul, haza megy.

A szolgál a tüzet élesztette éppen, puha melegség terjengett a szobában.

Szevér lehányta megáról felső ruháit s oda ült kényelmes karosszékébe, íróasztala elé.

Körülötte rendetlenül heverték a lapok, a falról drága arképek, mosolygó leány- s asszonyfejek bólogattak feléje. — Egyik-másik lapot átfutotta. Majd mindenikben találkozott a saját nevével. A verseit hozták s dicsérték, mint a jövő nagy poétáját.

Az asszony- leányarcok mintha rákiabáltak volna:

— Ez az élet csak...

Fény, ragyogás, pompa, hírnév. Női arcok, melyek kegyéért esengenek, puha asszony-testek, melyek a legelső szavára karjaiba omlanak. Fiatal leányok szívárványos álmokat szönek róla szűzi fekhelyükön, a legkisebbek, édes kicsi leány-babak a verseit szavalják.

Valami nagyvirágos, himzett női zseb-kendő részegítő illatot terjesztett az íróasz-

talról. Egy ott felejtett zsebkendő, mely mintha azt mondaná sejtelmes, titokzatos hangon:

— Ez az élet csupán... Csupa gyönyör élv...

Szevér pedig merően bámul maga elé, vívódik a gondolatával, kinzó víziókkal.

És sóhajt. Zaklatott melléből nehékesen száll a sóhajtás. Még most is köhög-teti. Az éjszakázás, a kávéházi füst megviselte azt is, nemcsak a lelkét. Szörnyű fáradtságot érez a langyos melegben, amilyent még soha. Mintha elkábult volna minden idege, tespedésbe vész a lelke. Ugy tetszik, mintha amit maga előtt lát, azok nem is való életből valók volnának, mintha már álmódna ezt a zsibbasztó, puha melegséget, a leány-, asszonyarcokat, a hirt, a dicsőséget.

A kacér asszony arcát megölik az előbukkanó, tisztos, ősz asszonyarcok s mintha a sok mosolygó leányfej mind-mind öreg néniknek ráncos arcává változna egy pillanatra.

Megborzong... Ez a pezsgő, az abszint deliriuma, igen a pezsgőé, az asszonyöléleské. Tízé, százé.

Azután minden káprázatos gyorsasággal összefoly előtte s most már nem lát, csak egy rózsaszín babos fehér ruhácskát. Szevér egy nevet sóhajt:

— Júiska.

Látja, hogy járnak a kertben, a mezőn

Mindenki siessen

a Központi Cipő és Kalap áruházba, hol egy pár férfi box-cipő 10 kor., 1 p. női box-cipő 8 korona, 1 p. férfi munka cipő 6 kor., 1 p. női jó erős viselő cipő 6 K. Központi cipő és kalap áruház Dréher sörcsarnok. T. 435.

vallja be és fizesse az adóját. Ha azt hiszik, hogy ennek az összegnek a felét a városi lakosság fizeti, ez azt fogja eredményezni, hogy nem vallja be mindenki az adóját, előállnak azok az óriási adóletagadási büntetések, amelyek ezt a dolgot kísérik fogják. Tehát, amilyen lelkes híve vagyok a progresszív adónak, elképzelhetetlennek tartom és ipari és városi lakosságunk tönkremenetelét előidézőnek tartom egy 46 milliós jövedelmi adó behozatalát.

Még szomorubb a helyzet, ha az új jövedelmi adót, az előbbiekkal komplikáljuk. Sok mindent olvastam mostanában az adó reformról, de senki arról nem beszélt, hogy a házadó, hogy fog kinézni? A pénzügyminiszter leszállítja a házbéradó kulcsát, Budapest 6 százalékkal s méltán azt mondhatjuk, hogy a házbéradó eddig ennyi volt, mennyi lesz ezután? A pénzügyminiszter behozza olyan helyen, ahol eddig nem volt. Itt van Debrecen. Hogy itt a lakosok házbéradót fizessenek-e, vagy házadót az attól függ, berbe van-e adva a lakások több mint fele, vagy sem. Azt mondják a pénzügyminiszter: ki fogom jelölni azokat az utcákat, melyekben a lakások nagyobb fele berbe van adva, ez a fél fog fizetni házbéradót, ami igaz, hogy 2 százalékkal kisebb, de ötször annyi, mint volt a házbéradó. Ezt adóleszállításnak nem lehet nevezni.

Kombináljuk ezek alapján a kereseti adót a jövedelmi adóval. Álláspontom — lenet hogy helytelen — az, hogy az ipart nálunk jobban megterhelni, mint Ausztriában, nem szabad, mivel vámmal védve nem vagyunk; tegyük fel, hogy a magyar ipar olyan erős volna, mint az osztrák, tegyük fel, hogy szükségleteit saját tőkájével fedezi, azt mondom, hogy annyi megterhelést nem bírunk el, mint az osztrák. Ez a maximum.

Álláspontom tehát, hogy egyrészt a jövedelmi adónál el kell törölni a kontingenst, jöjjön be annyi, amennyi; másrészt pedig az, hogy a kereseti adó kulcsát le kell szállítani 3 százalékra és a kereseti adónál épügy, mint a földadónál a tanuzási kényszer nem szabad behozni, mert a legörültebb dolgok jönnek ki abból, a munkaadó és a munkás közti viszony teljes megbomlása, mert a feladót majd a tanuzási napidíjak fogják létrehozni. Ettől Isten őrizzen! Én esatlakozom azon tiltakozásokhoz, melyeket különféle kamarák eddig tettek,

a réten, ahol olyan tiszta a levegő. A templomba elkíséri őket egy jószágos öreg asszony a templomba, ahol szép szavakat mondanak a véges emberről s a halhatatlan, örök hatalomról... Tiszta, napsugaras levegő mindenütt, nagy fehér virágos akácok bőlíngatnak az udvaron.

Semmi hideg fény, semmi delirium... Az emberek beszéde nem szines, de szívből való, az emberek haja nem hull ki, csak megöszül. Szép fehérre festi az idő. Ezt a galambosz haját pedig megsüvegelik az emberek, különösen a fiatalok szívesen, alázatosan. A leányok asszonyok lesznek, de örökké leányosak maradnak, akik tudnak pirulni s megkelmedezik az urakat...

Szevér végig simította a kezével lábában égő homlokát... Ostoba érzélgősségl amit gyűlölnék az emberek. Absynt kell ma, nem limonádé, jukker asszonyokról szóló s nem falusi történetek...

A falról mintha igenlőleg bőlíngatnának a mosolygós leányfejek, a nevetős szemű asszonyok:

— Ez az élet csak... ez csupán.

Szevér konyakot tölt magának, iszik s úgy, amint van, végigveti magát a pamlagon.

Rövid időn hallani lehet szabálytalan lélekzetvételt.

Az ablakon fakó fény tör be. Fénytelen szürke hajnalodás... Amolyan télies...

különösen azokhoz, melyeket a gyáriparosok hoznak. Kérem önöket, hogy azon nehéz küzdelemben, melybe belemegyünk, melynek igazáról azonban mindannyian meg vagyunk győződve és hiszem, hogy a kormány is be fogja adni derekát, csak lakozzanak hozzánk, akik olyan akcióbba fogunk, melyben szükség van a gyáriparosok szövetségére. Látjuk, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mily erővel szervezkedett, mily messze menő követeléseket szorított ki, mi sem zárkozhatunk el tehát a szervezkedés elől.

A debreceni egyetem érdekében.

A kormány kijelentése.

Álljon sorompóba a város.

— december 25.

Mintegy másfél évvel ezelőtt a lelkesedés lavínja indult meg városunkban: egyetemet Debrecennek. A harmadik egyetemért a hét versengő város között a legvehemensébbül éppen Debrecen vindikálta magának, hogy a harmadik egyetemet az „iskolák városában“, az alföld, a magyarság e metropolisában állítsák föl. A hullámmásban lévő közvélemény hatása alatt akkoriban a törvényhatósági bizottság egy egyetemi nagy bizottságot is kiküldött és általában egy társadalmi, mint egyházi téren erőteljes mozgalom indult meg a harmadik egyetemnek Debrecenben való felállításáért.

A lobogó lelkesedés ezuttal is szalmalángnak bizonyult. Az egyetemi nagybizottság ugyan meg-meg mozdult, de csak azért, hogy másik oldalra fordulva aludja továbbra a téltlenség álmát.

Egyedül a ref. egyház a tiszántuli egyházkerület lépett a cselekvés terére és hangyaszorgalommal alapozta és alapozza is a jövendő **Bocskay egyetemet.**

Négy bölcséleti tanszéket állított immár fel a tiszántuli egyházkerület, ezáltal nagy lépéssel vivén a teljesség felé a bölcséleti fakultást s ennek nyomán a debreceni egyetem ügyét.

Hanem ezenkívül a város társadalmában teljes közöny támadt az egyetem kérdése iránt. A híres rideg debreceni közöny. Pedig sok új érdekes mozzanat tarthatná fenn a közfigyelmet e, Debrecen város kulturális fejlődésében óriási fontosságú kérdésben. Apponyi Albert kultuszminiszter például a napokban a képviselőház pénzügyi bizottságában kijelentette, hogy:

A harmadik egyetem felállításától a tanítók fizetésrendezése miatt ez évben el kellett állania pénzügyi tekintetből. Erős kulturális centrumokat kíván a vidéken s reméli, hogy az 1909-es költségvetésben az egyetemi kérdés meg lesz kezdve, öt egyetemet és egy műgyetemet kíván létesíteni, de ennek keresztülvitelét nemcsak a pénzügyi tekintetek akadályozzák, hanem a tudományos erővel is kell azt ellátni.

Tehát erős kulturális centrumokat kíván létesíteni a miniszter. Ez irányban kétségtelenül elvitázhatatlan előjogai vannak Debrecennek, de e jogot könnyen eljátszhatjuk, könnyen kieshetünk a leendő egyetemi városok soraiból, ha maga a város idejekorán nem mozdul meg ez irányban. Bezzeg Kassa nem marad tétlen. Kitarító erővel sürgeti a maga számára az egyetemet. Memorandumokat terjeszt a kormányhoz mindenféle uton és módon igyekszik propagandát teremteni az alatt míg mi itt Debrecenben, hol pedig már kész vannak a fundamentumok és egy kis kormánysegítséggel könnyedén tető alá hozhatnánk a debreceni egyetemet — nyugodtan alusszuk az igazak álmát, nincs egy szavunk sem hogy Debrecen egyetemi várossá legyen.

Eppen ideje volna, ha megmozdulna az egyetemi nagybizottság is végre valahára.

Városháza és vármegye.

Teljes tanácsülés. A városháza kis tanácsstermében tegnap teljes tanácsülés volt Weszprémy Zoltán főispán elnökölete alatt. A teljes tanácsülés a december 28-án tartandó közgyűlés tárgysorozatát készítette véglegesen elő.

A vízvezetési kutak készítése. A vízvezetési kutak furásával a vállalkozó Törzs és Ormai cég már szorgalmasan halad előre, mint eddig. Igaz, hogy a vállalkozók mindig s úgy látszik végképpen egy furótoronnyal dolgoznak, de négy-öt hét alatt elkészítenek egy-egy kutat. Jelenleg a hatodik kut furásának a végén tartanak, úgy hogy ha a vállalkozók olyan tempóban dolgoztatnak, mint jelenleg, tavaszra minden bizonnyal készen lesznek az összes kutak és azonnal hozzá lehet majd fogni a szivattyuzáshoz.

A Gotterhalte a közgyűlésen. Erdekés ügy fog a decemberi közgyűlés elé kerülni, nevezetesen Szeged város átírata, mely arra hívja fel Debrecen, hogy a császárnótának, a Gotterhaltának kiküszöbölése iránt írjon fel Debrecen törvényhatósága is a képviselőházhoz.

A Erzsébet malom iparvágánya. Annak idején megirtuk volt, hogy Debrecen városa 65 méter hosszú rakodó vágányt épített az Erzsébet malomnak. A város az építés eilenében szerződésileg kikötötte a malom részvénytársaságnál, hogy használati díj fejében kocsinként két koronát tartozik a malom fizetni a városnak, hogy a város a befizetett tőke kamatát így kapja meg. A forgalom azonban a malomban erősen megnövekedett, miáltal a befizetett tőke 10 százaléknál jóval nagyobb kamatot hajtanak a használati díjak, amiért is a malom igazgatósága folyamodványt intézett a városhoz, hogy 2 korona vágányhasználati díj helyett ezentul csak 1 koronát szedjen a város, mert ezen díjak mellett is megkapja a város a befizetett tőke 10 százalékat. A tanács ezt a kérelmet tegnap tárgyalta és el is utasította azon indokolással, hogy a használati díjszedés szerződésen alapul és e díjakból szár-

Mélyen tisztelt vevőimet van szerencsém értesíteni, hogy Hatvan-u. 5. sz. alatt a (Bignió-féle házban) kizárólag cukorka, déli gyümölcs és fűszer üzletet nyitottam, melyet friss áruval berendeztem és a legszolidabb kiszolgálással t. vevőimet biztosítom. Nem mulaszthatom el ez alkalommal évtizedeken át irántam tanúsított megtisztelő bizalmukat megköszöni. — Tisztelettel

Kohn Henrik.

mazó jövedelem nagyrészt különben is fel-
emésztik a fenntartási költségek, amelyek
mindegyre növekednek. Végül azért is el-
utasította a tanács a kérelmet, mert a vasuti
átjáró folytán a vágányt át kell majd építeni,
amely költség szintén a várost fogja terhelni.
A malom részvénytársaság a közgyűléshez
felelőse meg az ügyet.

A város legelőbérhátralékosai. Deb-
reczen városnak jelentékeny követelése fek-
szik legelőbérhátralékokban, amelyek 1875.
óta nagyon felszaporodtak anélkül, hogy
azok behajtását erélyesebb módon megkísé-
relték volna. A hátralékosok között sokan
vannak olyanok, akiknél a bér már behajt-
hatatlan, de számos olyan hátralékos van,
akinek van anyagi vagyona, hogy a hátralé-
kot be lehet hajtani. A város ezeket össze-
íratta, hogy megkísérelhesse a behajtást;
azoknál ellenben, akiknél szegénységük
vagy más oknál fogva ez lehetetlen, a de-
cemberi közgyűlésen a hátralékok töröltet-
sét fogják javasolni.

**Az anyakönyvi díjak nem a várost
illetik.** Érdekes felelőzés ügyében döntött
a minap a belügyminiszter. Az anyakönyvi
kivonatokért és családi értesítőkért ugyanis
eddig az anyakönyvvezetőt illették a törvény
által meghatározott díjak, de a város ugy-
határozott volt, hogy azokat a díjakat az
anyakönyvvezető a város házipénztárába
fizesse be, mivel a díjak a várost illetik. E
határozat felelőzés folytán a belügyminisz-
ter elő került, aki visszaállította a régi álla-
potot, kimondván, hogy ezen az anyakönyvi
díjak nem a várost, hanem az anyakönyv-
vezetőt illetik.

A város tengeri halarusítása. Meg-
irtuk volt annak idején, hogy az „Adria”
halakonzervgyár 10 évi közszéki adó- és vám-
mentességet kért a várostól, amely kérelmet
ugy a tanács, mint a jog- és pénzügyi bi-
zottság pártolól fogja a közgyűlés elé ter-
jeszteni. Az adó- és vámmentesség ellenében
a gyár felajánlotta a városnak, hogy a tél
folyamán önköltségi áron néhány mázsa
tengeri halat fog a város rendelkezésére bo-
csátani, hogy azt mérsékelt áron árussítsák a
szegényebb lakosságnak. A gyár az első
szállítvány halat új évre fogja a város ren-
delkezésére bocsátani bekezdési áron.

A városi tisztviselők drágasági pótléka.

**A pénzügyi bizottsági javaslat
hibája.**

A kisebb alkalmazottak sérelme.

— december 25.

(Saját tudósítónktól.) A „Debrecen”
hasábjain már több ízben tet-
tük megbeszélés tárgyává a városi
tisztviselők és alkalmazottak jelen-
legi súlyos anyagi helyzetét. Nem
egyszer vázoltuk lapunkban azt a
szomorú állapotot, amelyben a nagy
és gazdag Debrecennek hivatal-
nokai a minden téren uralkodó
drágaság folytán jutottak. Mert bár
igaz az, hogy a drágaság nyomozó
súlyát mindenki érzi, nemcsak a
tisztviselők, de az is tény, hogy a
tisztviselőkre, akik egyedül és ki-
zárólag fix fizetésükre vannak utalva,
aránytalanul jobban nehezedik a

gazdasági viszonyok mai nyomoru-
ságos állapota, mint például a sza-
bad pályákon levő egyénekre, akik-
nek legjobban meg van adva a
mód arra, hogy a drágaság növe-
kedésével, fokozzák jövedelmüket,
aminthogy valóban igyekeznek is
mindenfelé a szabad foglalkozásu
egyének jövedelmüket tőlük és a
körülményektől telhetőleg fokozni.

De mit csináljon az a 700 vagy
akár az a 6000 koronás hivatalnok,
akinek az élet megdrágulásával
kiadásai tetemesen növekednek, de
fizetése ugyanaz, mint évtizedekkel
azelőtt. Vagy az uzorások karmai
közé menekül, vagy megadja ma-
gát a züllésbe vezető nyomorúság-
nak, de milyen tisztviselő lesz abból
az emberből, akár az egyik, akár a
másik esetében.

Van különben egy harmadik
eset is. A napokban láttuk Buda-
pesten. A végképpen elkeseredett
tisztviselők, szemébe vágják a ra-
gyogó fővárosnak végtelen nyomor-
úságokat s sztrájkjal fenyegették
meg a fővárost, ha fizetésüket meg-
felelően nem rendezik.

Azt hisszük a gazdag Debre-
cenne ez a szegény még álmában
sem fog elkövetkezni s Debrecen
város közgyűlése tudni és érezni
fogja kötelességét, amely reá az
oly kétségbeejtő anyagi viszonyok
között álló tisztviselőivel és alkalma-
zottaival szemben hárul.

A jog- és pénzügyi bizottság,
mint azt tegnap ismertettük, a tiszt-
viselők drágasági pótlékára vonat-
kozólag elfogadott egy tervezetet,
amelyet elfogadásra fog ajánlani a
közgyűlésnek. Ez a tervezet 1000
korona fizetésig 25 százalék, 1000—
2400 koronáig 20 százalék és 2400
korona fizetésen felül 15 százalék
drágasági pótlékot állapít meg a
város tisztviselőinek és alkalma-
zottaiknak.

A drágasági pótlék második és
harmadik fokozata meglehetősen méltá-
nyos módon állapítja meg a pótlé-
kot, de az első fokozat ellen ki-
fogásuk van. A legkisebb ember-
nek az a 25 százalékos pótlék na-
gyon kevés. Némely alkalmazottra
havonként 10 korona ha esik. Ez
bizony nem nagy segítség. A ter-
vezett 25 százalék helyett legalább
30 százalék drágasági pótlékban
kell részesíteni az 1000 korona fize-
tésen alul dotált tisztviselőket, il-
letőleg alkalmazottakat. Ha már
tesz a város anyagi érdekekben
valamit, legyen annak a tettek
látszata is.

De cselekedni okvetlenül kell,
mert a tisztviselők nyomorúsága
előtt szemet hunyni nem lehet és
nem lehet kérelmük elől sem ki-
térni.

Terjed a vörheny.

Ujabb két áldozat.

— december 25.

(Saját tudósítónktól.) Az év utolsó felé-
ben Debrecenben nem a legjobb egészség-
ügyi viszonyok uralkodtak. Gyors egymás-
utánban támadtak tömeges, járványszerű
megbetegedések, melyek hogy súlyosabb
következményekkel nem jártak, az egyedül
a gyors és erélyes hatósági, orvosi óvinté-
kedéseknek köszönhető.

De még így is nagy pusztításokat vitt
véghez a hasihagymáz, mely tudvalevően
később már járvánnyá fajult, sőt még most
is szörványosan fel-fellép, különösen a kül-
sőségeken.

Hanem, akik azt hitték, hogy ennek a
járványos világnak vége szakad a tél be-
áltával, azok nagyon csalódtak. A hűvös,
hideg idők legközelebb magukkal hozzák a
vörhenyt, ezt a gyermekek között veszedel-
mesen terjedő, konyvenz inficiáló betegséget.

Már eddig is nagy pusztítást vitt vég-
hez a vörheny leginkább az iskolás gyer-
mekek között. Eddig már három iskolát
zártak be, de ezzel sem tudják elejét venni
a bajnak, mert a betegségeknek sok fészke
van.

A vörhenynek eddig már, csupán eb-
ben a hónapban öt halottja és nagyon sok
betegje van. A napokban egyszerre két
testvérpárt ragadott el ez a veszedelmes
betegség az élők sorából.

Tegnapelőtt a Török Bálint-utca 13.
szám alatt meghalt vörhenyben Szabó Imre
két éves gyermek és már tegnap követte
testvérjét Szabó Lajos 9 éves fiúcska, ki
szintén vörhenyben halt meg.

A főorvosi hivatal a járvány megakadá-
lyozására megtesz minden lehetőt, de bizony
eddig vajmi kevés eredménnyel, mert a vör-
henybetegnek száma folyton szaporodik.

Irodalom.

A csikóbőrös kulacsról.

A „Debrecen” számára írta: Gálos Rezső.

Csokonai Vitéz Mihály népszerű ódája
A csikóbőrös kulacsához nemcsak olvasottság
dolgában, hanem irodalmi hatás tekintetében
is első helyen áll minden verse között. A
XIX. század elején még nálunk is virágzott
diákeletnek leírásban bizonyára nem kis
szerep jutna ennek a bordalnak is — külö-
nösen a debreceni, pataki, enyedi diák világ-
rajzában — azok között a ma már jórészt
ismeretlen, mert föl nem kutatott diákelemek
között, amelyek hallei vagy utrechti egyetem
falai között hangzottak el először. „A csikó-
bőrös kulacsotska” dicsérete, koltója halála
után sokáig élt a református kollégiumok
diákjai között; a huszas években pedig újra
éled nem egy költeményben, más-más alak-
ban, más-más dolgok dicséretét zengve, de
mindig élénk emlékeként Csokonai lelkes
költeményének. Kultúr István a Hazai és
Külföldi Tudósítások-ban, az 1826-ik eszt.
7-ik Ujság Toldalékjában erről is ad „hazai
tudósítást”: a csikóbőrös kulacs mellé a Bog-
rátsról vagy Gulyásos husról közöl egy köl-
teményt.

Úgyanebben az évben a 26-ik Ujság
Toldalékja már a bogrács dicsőségét is meg-
irigyelte és A Szalmás Úveg dicséretében a
pálinkáról mond izléstelen éneket, már ma-
gával prózai tárgyával is elég messze esve
attól, amit költészetnek nevezünk. 1830 ban
azután ez a „költői” irány, amelynek eddig
csak első művelője, Csokonai találta el a
helyes mértékét s amelynek nem sikerült a
próza tárgyát költői mázzal bevonnai, mihelyt
bordalnál egyéb volt, de annál inkább leala-
csonyította a költészetet prózai szintre —

A legtartósabb s legolcsóbb
saját készítményű cipők
bevásárlási forrása

ELFENBEIN és KLEIN

◀ Piac-utca 26. szám, a tőtőzsde mellett. ▶

visszakerül oda, ahonnan megindult a debreceniekhez. A Fazekas Mihály szerkesztette Debreceni Kalendáriumban (B. K.?) a bor és bogrács mellé megírja A Kenyer Apológiáját vagy megszólalását, mert nem méltó, hogy

Hát csak Kend Kints Galambotska
Tsikóbörös Kulatsotska?
Még, még ama' két deli
Dámák? az a' kormosalu
Bogrács, s' a' szalmás oldalu
Üveg a' világ szépi?

Illik, hogy a kenyér is, a gulyáshus, a bor, a pálinka „ágyvetője“ elmondhassa a magáét. Kár, hogy ezt igen unalmas, hosszadalmas és prózai módra teszi.

Csokonai ódájának hatása akkor mutatkozik ismét irodalmi színben, mikor visszatér első példájához, újra bordal lett belőle. Lukács Istvánnak a XIX. század huszas és harmincas éveiből kéziratban ránk maradt költeményei egyikéről van szó, amelyet — érezhetően Csokonai hatása alatt — A' Kantsóhoz írt. Lukács 1824-től 1841-ig bodosi pap volt (Háromszékmegeye) s ez időben sok szép költeményt írt, amelyekben Kisfaludy Sándort, Berzsenyit és leginkább — mert ő is a református kollégiumok egyikének (a sárospatakinak) a tanítványa volt — Csokonait utánozta. A' Kantsóhoz így énekel:

Csokonai:

Drága kintsem, galambotskám,
Tsikóbörös kulatsotskám,
Érted halok, érted élek,
Száz leányért nem oseréllek.

Megvidító oeczátskádat,
Csókra termett kerek szádát,
Ha a számhoz szoríthatom,
Zsuzsiét nem csókolgatom.

Óh, hogy kotyog a kebeled,
Melyben szívemet viseled!
Óh, milyen szép az ajkad,
S arany-láncre méltó nyakad.

Lukács:

Édes-kedves szép edényem,
Tíz garasos szerzeményem!
Bár nálad aranyt nem lelek,
Mégis róllad énekelek.

Kerek orozád fejrésége
A szemnek gyönyörűsége,
Előttem a lilomnak
Kecsei kevesbbet nyomnak.

Sugár nyakad gyöngyszemei
A mesterkéz remekjei;

Kebeled kotyogására
... futok ajkad osókjára.

És így tovább végig Csokonai példája szerint. Lukácsnak költeménye irásakor fülébe csengtek a kollégium emlékei. Hogy pedig Csokonai ódáját azután is sokan olvasták, tudjuk is, nyoma is ott vannak újabb költészetünkben. Mi az ismeretlenebb emlékekre akarunk rámutatni.

Céltévesztett golyó.

Lövöldözés az utcán.

Lelőtt gyermek.

— december 25.

(Saját tudósítónktól.) A fegyverrel való gondatlan, könnyelmű bánásmódnak ismét áldozata van. A közkegyházba tegnap este bevitték egy kis gyermeket, kit súlyosan megsebzett egy könnyelműen kilőtt, céltévesztett golyó.

Az áldozat egy Kovács József nevű nyolc éves gyermek. Kut utcán lakó szülei tegnap este elküldték a közeli boltba. A kis fiú utközben elbámészkodott és nagy érdeklődéssel nézte az arra haladó Korom Lajos 21 éves iparos legényt, ki egy nagy társaságnak az utközében mutogatta új revolverét, melynek lövőképességét kipróbálandó,

nehány lövést tett a levegőbe, amin a körülállók nagyon jól mulattak.

Igy tartott egy jó darabig a mulatság, melynek azonban végzetes következménye lett. Ugyanis egy vigyázatlan pillanatban az egyik golyó célt tévesztett és a lövöldözőhöz közel álló Kovács József mellébe furdott. A kis fiucska a golyótól találya alóltan rogyott össze. A szerencsétlenség okozója látván könnyelmű tettének következményeit — elmenekült.

A megsérült kis fiút a járókelők részcsítették első segélyben s aztán értesítették a balesetről a fiucska szüleit, kik a szerencsétlenül járt gyermeküket beszállították a közkegyházba, hol most gondos ápolásban részesítik. A fiucska állapota súlyos.

Az eset kapcsán nem hallgathatunk el egy némely dolgot. Az ily balesetek nap mint nap ismétlődnek, de bizony ezeknél a baleseteknél csak az újsághírek végén olvasható, hogy „a rendőrség vizsgálatot indított, kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért“. Mert bizony a rendőrség legtöbb esetben nemhogy vizsgálatot indítana, hanem még tudomást sem vesz róla.

Az ily többé-kevésbé súlyos szerencsétlenségről a bünygyi osztályon egyáltalában nem tudnak, amennyiben az egyes esetekről még jelentést sem csinálnak s megelégszenek azzal, hogy a baleset megtörtént. Hogy aztán kit terhel a felelősség, ki idézte elő — azzal éppen nem törődnek.

Pedig hát ez nem jól van így. A könnyelműség okozta szerencsétlenségek számát csak úgy lehet apasztani, ha a rendőrség minden egyes alkalommal szigorú eljárást tesz folyamatba az ellen, aki a balesetet előidézte.

Színház.

MŰSOR:

Szerdán délután: Háromcsőrű kacska operette bérletszünetben.

Szerdán este: Vig özvegy operette bérletszünetben.

Csütörtökön délután: Helyre asszony népszínmű bérletszünetben.

Csütörtökön este: Gül baba operette bérletszünetben.

Pénteken: Kerülő ut színmű újdonás C bérletben.

Szombaton: Kerülő ut színmű A bérletben.

Vasárnap délután: Milliárdos kisasszony operette bérletszünetben.

Vasárnap este: Télen népszínmű kis bérletben.

* **Karácsonyi előadások.** A két karácsonyi ünnep alatt négy előadás lesz színházunkban. Szerdán, karácsony első napján délután a Háromcsőrű kacska operette kerül színre. A kedves operettben kitűnő szerephez jutnak Lónyai Piroksa, Zsigmondy Anna, Polgár Sándor, Árkossy Vilmos, Ligeti Lajos. Este Vig özvegyet, Lehar el nem muló szépségű operettjét játsszák. Giavari Hanna — Zilahyné lesz, Daniló Horváth Kálmán, Valencien Zsigmondy Anna. A többi szereplők szintén a régiiek. Karácsony második napján, délután Kada Elek kitűnő népszínműve, a Helyre asszony szerepel műsoron. A pompás mulattató népszínmű főszerepét Zilahyné játssza, Peló diákot Horváth Kálmán. Szerepelnek még a darabban Zsigmondy Anna, Polgár Sándor, Ternyei Lajos, Ligeti, Tallián. Este Huszka és Martos operettjét, a Gül babát játsszák. Az ünnepi előadások általános bérletszünetben folynak le, jegyek máától kezdve mind a négy előadásra válthatók.

* **Kerülő ut.** Bernstein Henry nagy diadalra jutott legújabb darabja, a kerülő ut kerül színre először pénteken. Az érdekes színmű nagy sikert aratott a Magyar Színházban s a mi drámai személyzetünk is nagy ambícióval készül az előadásra. A premíer szereplői Hahnel Aranka, Lukács Juliska, Ternyei Lajos, Tallián László, Csáder Irén, Békés Gyula, Báthory Mária és László Aranka.

Nem lesz hatósági mészárszék.

A tanács elejtette.

Méltányosság a mészárosokkal szemben.

— december 25.

(Saját tudósítónktól.) Ismeretes lapunk olvasói előtt az az akció, amelyet elismerésre méltó készséggel indított meg Debrecen város tanácsa a hus drágaság enyhítése érdekében. Jelentettük volt annak idején, hogy Kovács József polgármester érintkezésbe lépett a helybeli mészárosokkal, akiket felszólított arra, hogy szállítsák lejjebb a husárakat, tekintettel arra, hogy a vágómarha s ezzel együtt a husára országoszerte esett. A polgármester tudomásokra adta a mészárosoknak azt is, hogy ha a felszólításnak nem tesznek eleget, úgy a város azonnal felállít két hatósági mészárszéket.

Megirtuk volt azt is, hogy a mészárosok a polgármester ultimátumra az előzőleg tett 8 fillér árengedéssel együtt 14 fillérrel engedték lejjebb a hus árát Debrecenben. A mészárosok ezzel egyidejűleg azt is megígérték, hogy ha a vágómarha ára a jövőben nem emelkedik, úgy méltányosságot fognak gyakorolni a vásárló közönséggel szemben és még olcsóbban fogják mérni a húst. Egyszermind azonban kikötötték azt is, hogy ha a vágómarha ára emelkedik, ők is emelni fogják a hus árát.

Kovács József polgármester a mészárosok válaszát a tanács elé terjesztette volt, hogy ennek alapján határozzon a tanács a tekintetben, hogy felállítja-e a hatósági mészárszéket, vagy a közönség érdekében s az adott viszonyokhoz mérten elegendőnek tartja-e a 14 fillér árengedést.

A tanács úgy határozott, hogy megelégszik a mészárosok által tett engedménnyel és a hatósági mészárszékek felállítását mellőzi.

A tanácsot ezen határozatában több indok vezette. Tekintetbe vette a városi tanács azt a nehézséget, amelybe a hatósági mészárszékek felállítása ütköznek, továbbá azon anyagi áldozatot is, melyet a várostól s így közvetve mégis csak a város közönségétől kívánna a hatósági mészárszék. De figyelemmel volt a tanács arra is, hogy az esetleg létesítendő mészárszékkel nagy kárt okozott volna a debreceni mészáros iparnak, amelyet még a tönk szélére is juttathatott volna a hatósági mészárszék.

Egy korcsmavétel története.

Váltó-aláírás — sötétben.

Feljelentés a rendőrségen.

— december 25.

(Saját tudósítónktól.) Nagyon ravasz és furfangos ügyben indította meg a nyomozást tegnap a debreceni rendőrség. Egy korcsmavétel körül forog az ügy, melyből

végére is több-kevesebb viszontagság után család kísérlete lett.

Varga István Vigkedvü Mihály-utca 54. szám alatt lakó gazdálkodó az ügy passzív szereplője. Varga István a múlt napokban valamelyik külvárosi vendéglőben összejött B. J. és S. B. nevű ismerőseivel.

Vidám boroztatás közben B. J. felhozta, hogy a Vigkedvü Mihály-utcaiban levő „Ruca” koresma eladó és ő megszeretné szereznit, de neki, nem tudja mi okból, nem adják el a tulajdonosok, Neumajerék. Arra kérte tehát Varga Istvánt, hogy vegye ő meg a koresmát és majd aztán adja át neki amennyiért ő vette, sőt még majd valamelyes provizórt is fog adni fáradozásai ellenében.

Varga István belement az üzletbe. A koresmát 1000 koronáért már másnap megvette a tulajdonosoktól, kiknek biztosítékul 100 koronát adott azzal, hogy a vételárból hiányzó 900 koronát később fogja megfizetni.

Eddig még csak rendén ment volna a dolog, hanem aztán Varga felszólította megbízóját, B. J.-t, hogy fizesse meg a vételárát, az 1000 koronát és aztán majd átadja neki a koresmát.

B. J. azonban ekkor ridegen kijelentette, hogy neki nincs pénze, hanem másnapra magához invitálta, hogy akkorra majd szerez valahonnan pénzt. Másnap estefelé el is ment Varga. B. J. házában ott találta ennek S. B. nevű barátját is, kívül hosszabban elbeszélgettek.

Mikor aztán beszélgetett, B. J. felkérte Vargát, hogy írja alá a szerződést, Varga nyugodtan aláírta az elébe tett papírlapot, amelynek tartalmát a szürkületben nem tudta kivenni. És miután B. J. másnapra ígérte a pénz átadását, nyugodtan s mit sem sejtve eltávozott.

Csak másnap egy ismerősétől hallotta nem kis meglepetéssel, hogy B. J. a sötétben egy 1000 koronás váltót íratott vele alá. Azonnal a rendőrségre sietett és feljelentést tett B. J. ellen, kitől Szőcs Lajos rendőrbiztos nyomban elkobozta a kérdéses váltót, melyen Varga István neve tónyleg szerepel.

A rendőrség B. J. ellen, ki egyébként jómódu ember, család kísérlete miatt folytatja az eljárást.

**VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETÉNÉL.**

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Karácsonyi panasz.

A „Debrecen” számára írta: **Szavay Gyula**

*Miként Heródes a gyerekeket
Küldöste valaha valahol:
Évről-évre Karácsony angyala
Egy-egy zöld erdőt ifjan letarol
S holt águkon míg sárga lángok égnék,
Gyökere nő a rémes fainségnek.*

*József, ki hajdan üzött ácsipart,
Követőt, hajh, elvesztette már;
Iparkihágást követ az ma el,
Ki betlehemmel házról-házra jár.
Te jösz helyette, cifra Szeretet
S hozol külföldi játékszereket.*

*Keresem, hol az a sok régi jó?
Biz abból nincs jóformán semmi se,*

*Mindössze pár szem aranyos dió,
Mákos kalács, meg éjféle mise.
Oh Jézuskám, instállak hódolattal:
Legalább te hagyj fel az ujdívtal.*

Ünnepi istentiszteletek.

Karácsony a templomokban.

— december 25.

A karácsonyi ünnepnapokon a különböző hitfelekezetek debreceni templomaiban az istentiszteletek sorrendje a következő:

Az ev. ref. templomokban.

Ünnep első napján délelőtt a Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Kecskeméthy M. Lajos főgimnáziumi tanár, a Kistemplomban prédikál Szarka Boldizsár s. lelkész, ágendázik Szabó Zoltán s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Uray Sándor vallásos, az Ispóty templomban prédikál Szele György lelkész, ágendázik Nagy Vilmos tanár, a Csapókerthben Kovács János népiszkolai felügyelő, a Homokkertben Bán István főiskolai szénior, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

Első nap délután a Nagytemplomban Váci Ferenc esküdtfelügyelő, a Kistemplomban Bán István főiskolai szénior, a Kossuth-utcai templomban Varga Antal 4 th., az Ispóty templomban Kalmár István 4 th.

Ünnep másodnapján délelőtt a Nagytemplomban Bán István szénior, a Kistemplomban Váci Ferenc esküdtfelügyelő, a Kossuth-utcai templomban Kalmár István 4 th., az Ispóty templomban Varga Antal 4 th.

Ugyanaz nap délután a Nagytemplomban Kalmár István 4 th., a Kistemplomban Varga Antal 4 th., a Kossuth-utcai templomban Bán István szénior, az Ispóty templomban Váci Ferenc esküdtfelügyelő.

A homokkerti imaházban mint legátus templomi szolgálatot Szendi István 4 th. teljesíti.

A róm. kath. templomban.

Karácsony ünnepén a róm. kath. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Ünnep első napján éjféle 12 órakor nagymisé, végző Gróh Ferenc prépost segédlettel, 6 órakor pásztorok miséje, 7-kor, 8-kor sz. misék, 9-kor az ünnepi nagymisé, Gróh Ferenc prépost végzi segédlettel utána sz. beszédet tart, háromnegyed 11-kor és fél 12-kor sz. misék, d. u. 3-kor ünnepélyes vespernye, tartja: Gróh Ferenc prépost segédlettel, utána sz. beszéd és rózsafüzér Ünnep másodnapján 6, 7, 8 órakor sz. misék, 9 órakor az ünnepi nagymisé, Gróh Ferenc prépost végzi segédlettel, utána sz. beszéd, háromnegyed 11-kor és fél 12-kor sz. misék, d. u. 3-kor litánia oltáriszentséggel. — Pénteken 9 óras sz. mise után boráldás.

Az ág. ev. templomban.

Az ágost. hitv. ev. templomban karácsony első napján délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi urvacsora osztással az istentiszteletet; délután 3 órakor prédikál Kutas Kálmán hittanhallgató. Karácsony második napján délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet urvacsora osztással; délután 3 órakor ima.

— **Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek után szombaton reggel jelenik meg.**

— **Dr. Kérészy Zoltán kinevezése.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, — mit mi már régen jelentettünk, hogy a király Kérészy Zoltán dr. kassai jogakadémiai tanárt, aki hosszabb ideig jogtanár volt a debreceni akadémián, a kassai kir. jogakadémia igazgatójává nevezte ki.

— **A városatyák létszámának szaporítása.** Debrecen városa már régebben felterjesztést intézett volt a belügyminiszterhez, melyben a városi bizottsági tagok létszámának

szaporítását kérte. A belügyminiszter válaszeiratában figyelmébe ajánlotta a városnak, hogy fontolja meg az ügyet. A városi tanács meg is fontolta az ügyet s úgy határozott, hogy ajánlani fogja a közgyűlésnek a kérdés függőben tartását tekintettel a választói jog kiterjesztésének az új városi törvény és a népszámlálásnak küszöbön álló megvalósítására.

— **A város szegényeinek.** Minden évben szokás a városnál, hogy karácsony ünnepe előtt kisebb pénzajándékban részesíti a szegényeit. Az idei karácsonyi pénzkiosztás tegnap délelőtt történt meg a városi szegényházban, ahol Vargha Károly tb. tanácsnok osztotta ki a szegények közt a város és egyes magános adakozók által e célra felajánlott pénzt.

— **A vármegyei függetlenségi pártelnök lemondása.** Veszprém István a vármegyei függetlenségi párt elnöke tegnap a párt alelnökéhez intézett levelében az elnökségről lemondott. A megyei függetlenségi párt szervezésében nagy érdemeket szerzett Veszprém István pártelnök lemondását azonban — amint megbízható forrásból értesülünk — a függetlenségi párt nem fogja elfogadni és egyhangú bizalmat fogja kérni az érdemes pártelnököt az állásában való megmaradására, mivel a megyei függetlenségi párt bizalma Veszprém Istvánban a törhetetlen függetlenségi pártelnökben egy pillanatra sem ingadozott meg. A párt választmányát különben az ünnepek után össze fogják hívni.

— **Új vonatok.** 1908. évi január hó 1-től kezdve a szatmárnémeti, fehérgyarmati vonalon mindkét irányban egy-egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, ugyanezen időtől kezdve a Szatmárnémetiről reggel 6 óra 13 percekor induló és eddig csak a fehérgyarmati országos vásároknak napjain közlekedő vegyesvonat naponta fog közlekedni, ellenben a Szatmárnémetiről délelőtt 10 órakor induló vegyes vonat forgalma megszüntetett. Az új vonat fehérgyarmatról délután 12 óra 15 percekor indul és Szatmárnémetire délután 2 óra 04 percekor érkezik, hol csatlakozást nyer a Budapest és Máramarosziget felé induló gyorsvonatokhoz. Az ellenirány pedig Szatmárnémetiről csatlakozással a Budapest és Máramarosziget felé érkező gyorsvonatokhoz, délután 2 óra 41 percekor induló és fehérgyarmatra délután 4 óra 29 percekor érkezik. A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett hirdetmények nyújtanak bővebb felvilágosítást.

— **Pogácsás György ügye.** Ozory István dr. Pogácsás György védőjének kérvénye folytán tegnap döntött a debreceni törvényszék a hajdudorogi adópénztár kirablójának ügyében. A törvényszék kimondotta, hogy azon esetben helyezi szabadlábra Pogácsást, ha a felajánlott biztosíték, vagyis 10 ezer korona erejéig a fedezetül felajánlott ingatlanokat az államkincstár terhére bekebelezetik. Ettől van függővé téve most már Pogácsás szabadlábra helyezése.

— **A debreceni faipar részvénytársaság** 1907. december hó 19-én megkezdte működését. Telepe megtelt a legjobb minőségű tüzelőanyaggal és pedig cser- és gertyánfával. Említett famínőségek tömörségükben fogva jobb parázstartók, mint például a tölgyfa is. A társaság fáját a közönség határozott érdekében nem olcsó árúra árulja, hanem 4-5 fele vágva és sulyra. Ezen új

rendszer előnyei a következők: egy vaggon fa rendszerint 100 métermázsát nyom, ebből 5 és fél szabályszerű öt telhetik, ölszerint 5 és fél ölet fűzet a fogyasztó, míg a társulat 20 mm.-jával öt ölben adja, azaz 100 mm. valódi súlyban. A vágott fa 10 mm.-ként ólommal elzárt szekeren, a házhoz, a fáska-marába, vagy pincébe rakva szállítatik métermázsánként 2 korona 60 fillérért. Tebát nyugodtan rendelheti meg fa-szükségletét a fogyasztó a társaságnál, mert nemcsak előnyösen, gyorsan eszközöztetik kívánsága, de megtakarítja ama sikerülhetlen apadásokat is, melyek a hasábfu fuvarozásánál, fűrészelésénél és hasogatásánál előfordultak. Mivel nem minden fogyasztó rendelkezik 10 métermázsát befogadó kamarával, a társaság elhatározta, hogy egytől 9 métermázsányi vágott fát is árusít, de az említett mennyiség a társaság telepén Ispóálylapon átveendő és saját költségén szállítandó, mm.-ként 2 kor. 50 fillérjéért. Megrendeléseket elfogad készpénzfizetés mellett Hunyadi-utcai 10. szám alatti irodánk, telefon 587. Ispóálylaponi telephelyünk telefonszáma 544. A fa szállítása a rendelést követő napon történik és bármely fából egyáron. Aki 10 mm. felüli fát saját fogatán szállít mm.-ként 12 fillért megtakarít. Az igazgatóság.

— **Uj telefonvezeték Debrecennek.** Egyes városok között oly nagy mértékben fejlődik a telefon, hogy új vezeték építése vált szükségessé. A telefonmizériákon egyelőre úgy akar segíteni a kormány, hogy a jövő évben új vezeték készített, egyrészt Budapest, másrészt pedig Nyíregyháza, Debrecen, Szolnok, Zsolna, Kassa, Békéscsaba és Eszék között.

— **Szántó Samuelt meghalt.** Szántó Sámuelné, dr. Szántó Sámuel kereskedelmi iskolai tanár és a kölcsönsegélyző egyesület igazgatójának felesége tegnapi virradó éjjel 40 éves korában elhunyt hosszas szenvedés után. Az elhunyt urnó halálát nagykitérjedésű rokonság gyászolja.

— **Beke Imre halála.** Debrecen városának ötvízedekeken keresztül volt érdemes tisztviselőjének Beke Imre, volt városi kiadó elhunytáról veszünk hirtigaz részvételt. Beke Imre 73 éves korában hunyt el. — Temetése hetfőn folyt le nagy részvét mellett.

— **A villanyos telep elkészült.** A villanyos telep építkezései már befejeződtek, úgy hogy a telepet január elején már át is adhatja a város a Ganz cégnek, amely az átadás után hozzá kezd a telep berendezéséhez. A Ganz gyár nagy munkarejét tekintve, bizonyosra vehető, hogy a berendezések befejezése és az üzem megkezdése már csak rövid idő kérdése.

— **Nyugtázás.** A helybeli gazdálkodó ifjúság folyó hó 21-én a Bika-szálló dísztermében fényesen sikerült táncmulatságot tartott, melynek tiszta jövedelmét eleve jótékony célra, siketnémák javára szánták. E címen érkezett hozzá 100 korona, mely öszszegyet midőn nyilvánosan is nyugtázták, egyben érte szegény tanítványaim nevében halás köszönetemet fejtezem ki. Gácsér József.

— **Karácsonyi ünnepek** alatt, aki szórakozni kíván, az nézze meg Letzter József művészi, feltűnést keltő kirakatait.

— **Köszönetnyilvánítás.** Sz. Tóth Béláné Csáky Gizella urhölgy a siketnémák javára 10 koronát küldött hozzá, mely öszszegyet a pénztárba befizetvén, fogadja érte halás köszönetemet. Oláh Károly tanácsnok.

— **A Timár-ifjúság** 1908. év január 18-án tartja meg régi jó hírnevű táncmulatságát az Arany Bika dísztermében. A meghívókat a rendezőség a napokban fogja szétküldeni. Ha valaki tévedésből meghívót nem kapna s arra igényt tart, kérjük Piros József díszelnök urhoz fordulni Teleki-utca 28. szám vagy a rendezőség bármely tagjához.

hoz. Az ifjúság, mint az elmúlt években, úgy az idén is kitűnő italokkal látja el vendégeit, a hölgyeket pedig remek kivitelű táncrenddel fogja meglepni. Az estélyen Kiss Béla jóhírnevű zenekara fog közreműködni.

— **A közönség figyelmébe** ajánljuk az „Anker” élet-és járadékbiztosító társaságnak lapunk mai számában megjelent hirdetését. Ezen intézet olcsó díjtételeivel, modern biztosítási feltételeivel és feltétlen biztonyságot nyújtó nagy vagyonalapjaival félésszázados fennállása alatt közgazdasági életünk számottevő tényezőjévé vált.

— **A Kossuth-dalkör** 1907. évi december hó 31-én Kőkert Gusztáv karnagy vezetésével és Kiss Béla zenekarának közreműködésével a „Bika”-szálloda dísztermében tartandó tombolával egybekötött Sylvester-esti zárkörü dalestélyt tart. Műsor: 1. Nyitány. Előadja Kiss Béla zenekara. 2. Csokonai-dalok Mácsay Sándor, a) A Tihanyi Echohoz, b) A csikóbőrös kúcsához. Előadja a dalkör. 3. Olasz népdalok. Keitős dal Gaál Ferentől, a) Román, b) Barkarolla. Zongorakiséret mellett előadják Fantoni Béla és Boros Ferenc, a dalkör tagjai. 4. Magyar ábránd. Férfi négyes, Thera Károlytól. Előadják Fantoni Béla, Kőkert Gusztáv, Boros Ferenc és Grad Rezső, a dalkör tagjai. 5. Falu végén kurta korema. Wuschingtól. Előadja a dalkör. Műsor után tombola, azután tánc.

— **Nyitva van** a karácsonyi ünnepek alatt is Letzter József fényképészeti műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház.

— **Orosz sárcipők csakis Békés Lajos uri divat üzletében kaphatók.**

— **Bélyeggyűjtőknek igen fontos.** Legritkább bélyegek óriási mennyiségben most érkeztek a Harmathy könyvüzletébe s az Seuf szerint fél áron és negyed áron kaphatók. Fűvészkert-u. 14.

— **Ingyen könyv.** Aki életterejének felvirágzásában örömet leli, olvassa el a most megjelent „Modern villamos gyógymodról” szóló értekezést. Ebben el van mondva, hogy mi okozza az erők elgyöngülését és egyéb bajokat, de az is, hogy miképpen lehet a teljes erőt visszaszerezni villamosság útján. Ezen érdekes könyvet külön a nők és külön a férfiak részére lapunkra való hivatkozás mellett ingyen és bérmentve küldi zárt borítékban az „Elektro Vitalizer” orvosi rendelő intézet Budapest, Károly-körút 2., félémelet 50. szám. A villamos gyógyítás, mint ismeretes, a legtekélyesebben az Elektro Vitalizer készülékkel eszközölhető. Ezen készülék egyenletes villamosságot ad, mely megszünteti a fájdalmakat és új életet nyújt a szenvedetnek.

— **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Angyal Lipót izr. 11 éves, Varga Mária ev. ref. 20 éves, Burai József ev. ref. 9 éves, dr. Szánthó Sámuelné izr. 40 éves.

— **Senki se vásároljon** addig karácsonyi ajándékot, amíg Aczel Henrik modern antikváriumát, könyv, zenemű és papírkereskedése Piac-utca, a ref. kistemplomban fel nem kereste, ahol mindennemű képes könyvek, ifjúsági iratok, levelepapír-dobozok, olcsó gramofonok stb. mesés olcsó arban kaphatók. Karácsonyi és újévi képes levelezőlapok óriási választékban. Telefonszám 575. Tessék a kirakatot megtekinteni.

— **Ujdonságok francia parfeumok — illatszerekből Békés Lajosnál.**

— **Az ontdon** 13 és fél öl, az ujjföldön 2 hold föld eladó. Értekezni lehet Teleki-u. 9. szám alatt. Ugyanaz a ház is eladó.

— **Francia ujdonságok, női övek, női kezi táskák, bőr, pénz és szivartárcák alkalmas karácsonyi ajándéktárgyak nagy választékban kaphatók Békés Lajos uri divat üzletében.**

— **Felülfizetések.** A debreczeni gazdálkodó ifjúság balján felülfizettek az alábbiak: Vékony Mihályné 1 korona, Sarkady Andrásné 1 korona, Busi Balinté 2 korona, Hanzeli Lajos 2 korona, Birinyi Lajosné 2 korona, Harsányi Gáborné 1 korona, Óry Mihály 1 korona, ifj. Zold János 1 korona, Balogh Péter 2 korona, Pongor Jánosné 1 korona, Bereczki Sándor 60 fillér, Szakácsi János 1 korona, Tót Andrásné 2 korona, Albert Béla 1 korona, Makai Mihály 1 korona, Lada István 2 korona, Nagy Mihályné 1 korona, Barta László 2 korona, Kovács Kálmán 2 korona, Györi Gyula 1 korona, Balogh János 2 korona, Nagy Sándor 4 korona, Nagy István 2 korona, Hevesi János 2 korona, ifj. Kovács János 1 korona, Schaff János 6 korona, Gombos Gergely 1 korona, Csonka András 2 korona, Blattner Gyula 2 korona, Frank Rezső 8 korona, Friderich Gusztáv 1 korona, Grün István 2 korona, Léway Izsó 5 korona, együtt 65 korona 60 fillér.

— **Kugler cukorkák** eredeti csomagolásban 1 és fél 1 kilogrammos fadobozokban, valamint színházi papírsomagokban kaphatók Hegedűs és Sándor cégnél Kossuth-utca 11. szám.

— **Karácsonyfa díszek** és karácsonyfára való cukorkák legolcsóbban kaphatók Mayer Jenő fűszer- és csemege üzletében Piac- és Széchenyi-utak sarkán.

Menyasszonyi, névnapi és alkalmi ajándéktárgyak a legelőnyösebben Mentze Henrik áruházában kaphatók.

LEGJOBB INGER SZABÁSÚ INGEREK

A betegek, árvák karácsonya.

Karácsonyfa ünnepélyek.

— december 25.

(Saját tudósítónktól. A karácsony ünnepének melege tegnap és tegnapelőtt bevonult a kórház és az árvaházak rideg falai közé is. A szeretet felkeresése a társadalom elhagyottjait, az árvákat s a betegeket is. S hozott nekik annyi melegséget, annyi bizodalmat, amennyit a jótékony, a humanizmus csak adhat.

Bensőségteljes, magasztos ünnepek voltak azok, amelyek az egyes árvaházakban lejátszódtak, de különösen megható volt a betegek karácsonyfa ünnepélye ott kűnt a szenvedés s kín tanyáján, a közokrházban.

Itt a fentjártó, könnyeb betegek delután négy órakor a belgyógyászati osztály nagy kórtermében gyűttek össze. De nemcsak a betegek vettek részt az ünnepélyen. Ott volt a kórház teljes orvosi kara, a gondnokság, Visky Sándor gondnok, Sinay Gyula ellenőr és a szép ünnepség iránt érdeklődők nagy számmal, közöttük a Hutiray család is.

Legelőbb is a betegek elénekelték a „Te benned biztunk” egyházi éneket. Azután Janosi Zoltán intőzett szép beszédet a betegekhez. A sápadt arcok kigyuladtak és egy szem sem maradt szárazon a szép beszéd alatt.

Janosi Zoltán szavaira dr. Ujfalussy József igazgató válaszolt. A nemes hangú beszéd egy humanus emberbarati sziv megnyilatkozása volt. A betegek közül Nagy Józsa és Sipos Jusztika köszönték meg az adakozóknak jóságukat, mire a szép ünnepély véget ért.

A betegek egytől-egyig részesültek valamiféle ajándékban.

A tanítói árvaházban tegnapelőtt este tartottak karácsonyfa-ünnepélyt, melyen Weszprémy Zoltánné, Kovács Józsefné, Szes-

lina Jenőné, Mayer Emilné, Fráter Imre és még nagyon sok előkelőség jelent meg.

Az intézet növendékei az agilis és kedves arvaanya: Kelemen Mária vezetésével nagyon szép énekszámokat mutattak be. Azután Kozma László igazgató beszélt, mire az ünnepély több leányka szavalaia és zenejátéka után véget ért.

A növendékek adakozások folytán nagyon sok és értékes ajándékokat kaptak.

A Stefánia árvaházban is tartottak karácsonyi ünnepélyt, melyen a fentartó jótehető nőt vezetője teljes számmal jelent meg. Itt is nagyon sok szép ének- és zeneszámot hallottunk a növendékektől, ami méltó tanúbizonysága a kitűnő tanításnak és nevelésnek. Az árvákhoz Konez Ákos, a nőt vezető titkára intézett magas szárnyalású beszédet, míg az egyet jóságát Horvát Irén köszönte meg. Különösképen felemelendőnek tartjuk Sesztina Jenőné urnő jótekönyöségét, aki a növendékeket teljes öltözet ruhákkal látta el.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a SCOTT-féle Emulsió iránt, mert ejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjéget — a halaszt kérjük figyelembe venni.

legjobb erősítő szer.

Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitűnő szeret kellene használniuk, amikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

Gazdálkodó ifjuság bálja.

Táncmulatság a Bikában.

(Saját tudósítónktól.) A debreczeni gazdálkodó ifjuság a Bika dísztermében fényesen sikerült táncmulatságot rendezett, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. A főnyes sikert mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy az első négyest 140 pár táncolta. A jókedv, vidámság dominálta mindvégig a táncmulatságot, mely csak a hajnali órákban ért véget.

A megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Szücs Istvánné, Körösi Andrásné, Vékony Mihályné, Székely Istvánné, Hüse Istvánné, Nemeti Ferencné, Hüsi Istvánné, Jóna Bálintné, Katona Jánosné, Kis Jánosné, Csige Sándorné, Mézszáros Sándorné, Kecskés Istvánné, Kecskés Ferencné, Kovács Mihályné, Ferenczi Gáborné, Csige Ferencné, Rácz Gaborné, Kis Mihályné, Erdei Józsefné, Katona Józsefné, ifj. Kecskés Istvánné, Szilágyi Józsefné, Posta Istvánné, Sarkadi Andrásné, Kaszás Sándorné, Török Jánosné, Szilágyi Sándorné, Dull Sándorné, Csige Imréné, Rózsa Istvánné, Nagy Józsefné, Szabó Józsefné, Csontos Józsefné, Busi Bálintné, Balogh Józsefné, Busi Mihályné, Gáll Lajosné, Ökrös Józsefné, Kegyes Mihályné, Hüse Mihályné, Nagy Gáborné, Nagy Jánosné, öz. Rácz Gaborné, Zagyva Jánosné, Szabó Józsefné, Boldogh Sándorné, Bundi Imréné, Kovács Józsefné, Brinyi Lajosné, Balogh Ferencné, Harsányi Gáborné, Kapitány Istvánné, Bak Gáborné, Toth Mihályné, Burai Istvánné, öz. Csikos Andrásné, Nagy Andrásné, Vilmányi Mihályné, Kecskés Andrásné, Balogh Mihályné, Kis Gáborné, Kovács Ferencné, Burai Andrásné, Pongor Jánosné, Vértesi Istvánné, Juhász

Istvánné, Örmös Lajosné, Bara Györgyné, Nagy Jánosné, Nemeti Imréné, Diószegi Jánosné, Bence Ferencné, öz. Pál Ferencné, Kozma Péterné, Bereczki Sándorné, Busi Andrásné, Matkó Andrásné, Örmös Lajosné, Kovács Istvánné, Balogh Mihályné, Veress Mihályné, Végh Istvánné, Tóth Andrásné, Bör Ferencné, Nagy Sándorné, Vásári Istvánné, Kiss Andrásné, Gyórfi Józsefné, Rózsa Bálintné, Szabó Józsefné, Balogh Istvánné, Tóth Jánosné, Boros Györgyné, Balla Ferencné, Lada Istvánné, Szücs Istvánné, Nagy Mihályné, Nagy Istvánné, Kovács Jánosné, Gyöngyösi Sándorné, Szebeni Józsefné, Bence Jánosné, Ladányi Mihályné, Harsányi Istvánné, Erdei Jánosné, Nagy Istvánné, Szabó Istvánné, Hevesi Józsefné, Szigeti Gáborné, Kaszás Pálné, Mézszáros Istvánné, Szabó Jánosné, Hevesi Gáborné, Friderich Gusztávné, Makai Ferencné, Bányai Istvánné, Neudert Richárdné, Lévai Izsoné.

Leányok: Szücs Eszti, Körösi Katica, Vékony Katica, Vékony Juliska, Szathmári Eszti, Székely Zsuzsika, Katona Mariska, Hüse Katica, Jóna Rózsa, Katona nővérek, Kiss Erzsike, Csige Erzsike, Magyar Erzsike, Kecskés Rózsa, Kovács Juliska, Ferenczi Mariska, Ferenczi Erzsike, Csige Erzsike, Rácz Zsuzsika, Kiss Juliska, Burai Erzsike, Szilágyi Mariska, Posta Mariska, Sarkadi Juliska, Kaszás Erzsike, Török Erzsike, Ujfalussy Mariska, Duli Juliska, Szolnoki Erzsike, Nagy Juliska, Nagy Eszti, Busi Eszti, Balogh Erzsike, Balogh Erzsike, Busi Rózsa, Gál Juliska, Ökrös Mariska, Zagyva Zsuzsika, Zagyva Juliska, Kegyes Erzsike, Nagy Zsuzsika, Rácz Mariska, Tóth Zsuzsika, Boldogh Erzsike, Bundi Mariska, Kovács Eszti, Brinyi nővérek, Balogh Eszti, Bak Eszti, Nagy Rózsa, Burai Rózsa, Csikos Mariska, Matkó Erzsike, Fábrián Juliska, Vilmányi Erzsike, Boldogh Erzsike, Balogh Juliska, Kiss Rózsa, Kiss Juliska, Kovács Erzsike, Burai Erzsike, Pongor Juliska, Vértesi Erzsike, Ökrös Juliska, Juhász Eszti, Barna Mariska, Diószegi Erzsike, Kozma Eszti, Bereczki Juliska, Matkó nővérek, Kovács Mariska, Balogh Zsuzsika, Végh Juliska, Végh Erzsike, Veress Erzsike, Tóth nővérek, Bör Mariska, Bör Juliska, Nagy Mariska, Vásári Mariska, Kiss Juliska, Gyórfi Mariska, Szathmári Juliska, Kiss Erzsike, Balogh nővérek, Tóth Rózsa, Tóth Emuska, Boross Mariska, Balla Juliska, Lada Juliska, Szücs Mariska, Korom Rózsa, Nagy Katica, Csizsár Juliska, Nagy Rózsa, Kovács nővérek, Szebeni Juliska, Bence Zsuzsika, Ladányi Margitka, Erdei Katica, Szigeti Eszti, Szigeti Juliska, Ecsedi Zsuzsika, Ménes Mariska, Molnár Juliska, Bányai Iona.

Hétszeres öngyilkosság.

Ay öngyilkos naplója.

— Express tudósítás. —

(Fővárosi tudósítónktól.) Ma éjjel a gróf Zichy Jenő- és Hajós-utca sarkán az ottani ház kapuja alatt egymásután két revolverlövés dördült el.

A lövéseket egy elegánsan öltözött, laktópnos, szmokingos, szalonruhás cilindres, glazé-keztűs fiatal urirányította a saját halálutka ellen.

Az ifju, aki alig 20—21 éves lehetett, bajszatlan, úgy nézett ki, mint ha leánykórbe menne: elegáns volt, csak éppen télikabát nem volt rajta.

A reggeli lapok a mentők értesítése alapján már megírták, hogy ez az ifju meghalt.

Személyazonosságát nem lehetett megállapítani, valószínűleg Beran Pálnak hívják — Lehet, hogy ez csak felvett név, vagy szüleinél lakik, mert bejelentett lakása nincsen.

Az öngyilkosnál igen érdekes feljegyzéseket találtak, amelyekből kitűnik, hogy Berand Pál hétszer kísérte meg az öngyilkosságot és hogy a fiatal ember azért kíván-

kozott a halálba, mert szeretett egy leányt, aki róla tudni nem akart.

Az is bizonyosnak látszik, hogy a leány a gróf Zichy Jenő- és Hajós-utca sarkán lakik.

Papírosszeletekre írta meg az öngyilkos öngyilkosságának krónikáját. A papírszeleteket borítékba tette, erre ráirta:

Napióki vonat 1907. december 23-ról:

A kivonat pedig ezeket tartalmazza:

Budapest, 1907. december 19. délután 6 óra.

Hat centiméteres cocain adrenatin sube-nian injectio. Balkézen három, jobb kézen két szúrás.

Este 6 órakor semmi hatás. Nem sikerült.

Budapest, 1907. december 20. este 9 óra.

Délután 2 óra 30 perckor 1 gr. cocain hydrochlorici. Merek lagona vinalgalis. Szer. os. Este 9 órakor semmi hatás. Ujból nem sikerült.

Budapest, 1907. december 21. délután 3 óra.

Éjjel fél 1 órakor aether narcosis. 1 órakor felébredtem. Megint nem sikerült. Rőgtön rá új narcosis. Háromnegyed óra múltán észrevettek és magamhoz térítettek.

Budapest, 1907. december 22.

Nagyon ki vagyok merülve. Pihenek egy napig.

Budapest, 1907. december 23. délután 4 óra 30 perc.

Méreg nekem nem használ. Vettem egy revolvert és 7—9 óra között a Hajós- és a gróf Zichy Jenő-utca sarkán agyon fogom magam löni.

Berend Pál.

Budapest, 1907. december 23. este 11 óra.

Fél 9 és 9 óra között két lövésem csütörtököt mondott. De nehéz meghalni!

Még néhány névjegylapot találtak az ifjunál, aki sajtókezelő írt a lapokra a nevét. De sem foglalkozása, sem lakása följegyezve nincsen.

A rendőrség most személyazonosságát igyekszik megállapítani.

Kossuth Ferenc levele.

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ“ bedörzsölése jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.”

Kossuth Ferenc.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

„Indaszesz“

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Údit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyurókenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszagatás és mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „Indaszesz“ össze nem tévesztendő közönséges sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „Indaszesz“ székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmulthatatlan gyógyfű sósborszesz. Egy üveg székelyhavasi „INDASZESZ“ fölér 10 üveg közönséges sósborszeszszel.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 koronás üvegekben minden gyógyszerertárban.

Debreczenben: Bán Kálmán, Balogh M., Barta Ferenc, David Zoltán, Deutsch Albert, Grünberger és Glüek, Hernádi Pál, Jóna János, Jóna és Józsa, Káldor és társa, Konczek Géza, Kohn Henrik, Lindenfeld J. Jenő, Lusztig Károly, Mogyorossy Győző, Váray József, Roth Antal cégeknél.

NYILT-TÉR.

Székely Imrénék.

A debreceni közönségnek elég alkalma nyílt arra, hogy szerénységemet úgy is mint embert, úgy is mint író és hírlapíró megismerhesse. Mint ember, mindenkor a becsületesség utjait jártam, mint a sajtó munkása sohasem éltem vissza írásaimban az írói hatalmával s az én egyszerű személyem magán ügyeiből kifolyólag sohasem használtam fel az én szerkesztésemben megjelenő lapok hasábjait személyeskedő támadásokra, csupán a közérdek szolgálatában elfoglalt álláspontunkat védtem és pedig mindenkor a tisztességes hírlapírás megengedett határain belül. Az én mindenkor valott hírlapírói elvem ugyanis mindenképpen tiltakozik az ellen, hogy a hírlapíró egyéni hevületeitől elvakítottva, személyes ügyeinek pertraktálására használja fel a nyomtatott írást.

Hogy most a szeretet ünnepén, az én legelső gyászos karácsonyom estéjén, sok szomorúságaim középete az én igénytelen személyemmel kapcsolatos dolgokat kell érintenem ezen írásomban, arra az a minősíthetetlenül durva támadás készlet, amelyben Székely Imre részletezett lapjának tegnapi számában. Ezen egyébként nem esodálkozhatik senki, miután köztudomás szerint Székely Imre „újságírói“ működése tisztán abból áll, hogy mindennap lerág lapja hasábjain egy darabot valamelyik embertársa becsületéből. Kizárólag e terén csucsosodik ki az ő „újságírói“ készsége, tehetsége. Miután egyéb úgy sem telhetik ki tőle.

Most az én becsületembe akár beleharapni s le akár rántani maga mellé abba a sárba, melyben ő úgyis mint ember, úgy is mint „hírlapíró“ nyakig elmerült már. Teszi pedig ezt velem, aki az ő „féltelmetes“ nevét még csak le sem írtam.

Csak az lehet ilyen értem a mások becsületére, aki a saját maga becsületéből, — annak hiánya miatt, — nem lakhatott jól soha.

Az ő igazán förtelmes stílusában dobálja rám a sarat. Könnyű helyzete van! Könnyen talál maga körül sárt, csak ki kell nyujtani a kezét...

Igaz, való, hogy Székely Imre engemet nyílt utcán, az ő egyéniségét, lelkiműveltségét jellemző módon megtámadott. Én azonban nem futottam el a támadás elől, — mint ő Nyiregyháza, — hanem egész fizikai erőmet felhasználtam a védekezésre. Másnap pedig lovagias ultra tereltem azt az ügyet, mely csak annyira lehet meggyalázó rám nézve, mintha mas intelligencia híjával való egyén megtámad. A lovagias eljárás folyama alatt pedig Székely Imre, mint ezt szabályszerű jegyzőkönyv igazolja, nem merte alávetni magát ama becsületbíróság ítélkezésének, amely nélkül ma nem akad Debreczenben olyan ember, aki kardját, vagy pisztolyát összemérné a régen erkölcsi csőd alatt álló Székellyel.

Nekem, aki több esetben védtem meg becsületemet fegyverrel, nekem akinek lovagias mérközésben egy kardvágással nyomorokra vágta egyik, — egyébként általam mindenkor nagyrabecsült ellenfelem, — a jobb kezemet, nekem aki majdnem ültem párbajaim miatt annyi államfogházat, mint amennyit Székely Imre közönséges börtönben fog eltölteni „hírlapírói“ működése megérdemelt gyümölcséül, nekem épen a tisztességes debreceni társadalom jól felfogott érdekében nem volt megengedve az, hogy Székely Imrét lovagias mérközéssel rehabilitáljam, bár az ő egész támadása, erkölcsi intaktásom ellen, erre volt bázisra.

Kijelentem azonban itt, a nyilvánosság előtt, hogy, ha Székely Imre aláveti magát a kilátásba helyezett becsületbírósági döntésnek, szíves készséggel állok ki vele szemben a porondra bármilyen erős feltételek mellett.

Viszont előletemre vonatkozólag úgy, mint ezen ügyemből kifolyólag mindenkor készségesen állok bárkinek rendelkezésére, hogy becsületbírósággal állapítsák meg az én erkölcsi mértékem s az ezen ügyben tanúsított eljárásom helyessége, vagy hetyletsége.

Ami a lapszubszevencióra vonatkozó állításait illeti, a hirdetett „lapszerkesztő“-nek becsületszavamra fogadom, hogy én dr. Ábrányi Kornél miniszteri osztálytanácsossal a „Debreczen“ szubszevenciója tárgyában nemcsak az elmúlt napokban, de mióta e lap szerkesztője vagyok soha sem beszéltem sem hivatalos helyiségében, sem a képviselőházban, sem másutt. A koalíció kormány egyébként szubszevenciót nem ad a lapoknak s a Debreczennek sincs szubszevenciója.

Tessék azonban dr. Ábrányi Kornélt megkérdezni, hogy Kristóffy darabont belügyminiszternél ki jár a Judás tallérokért? — És tegye le a hitet Székely Imre arra, hogy ő, illetve lapja nem kapott szubszevenciót a hazaáruló darabantoktól.

Ami az én rossz lelkemet illeti, e tekintetben Székely Imrénék senki nem ad igazat, aki közelabbról ismer. Erre nézve csak azokra hivatkozom, akik éppen az én szerkesztősem alatt álló Debreczenhez Székely Imre ellen több rendbeli támadó cikket hoztak s a kik bebizonyíthatják, hogy e cikkekkel, — bár Székellyel nem érintkeztem, — nem adtam le. Csinos kis jellemrajzok voltak ezek. De hát miért adtam volna le, mikor Székely Imréről mindenki tudta azt, ami azokban a cikkekben meg volt írva. Hisz legutóbb a királyi ügyésznek a revolver zsurnalisztákról mondott vádbeszédében is csak az nem ismert rá, aki nem akart. És ilyenek olyan kevés számban voltak.

Hogy Székely Imre engemet rossz lelkűnek tüntet fel, azzal nem törődöm. Régi dolog, hogy akinek lelke alacsonyosságokkal van tele, az csak hasonló lelkületűnek tudja elképzelni az embertársait is.

A született vaknak fogalma sincs a csillagok ragyogásáról, a született siketnéma nem ismerheti az emberi hang dallamoságát.

Tény azonban, hogy én Székely Imrét ethikai jóérzékem sugallatára mindenkor kerültem, ha elkerülhettem. Haragudni most sem haragszom rá, mint ahogy nem haragszom a fekete békára, amelyet szintén elkerülök. De egyiknek sem igyekeztem ártani soha, annyival kevésbé volt ezekben agyon-taposni azokat.

Ami egyszerűségemnek Mefisztóhoz való hasonlatát illeti e tekintetben első sorban is kifogásom lehet a Fauszt-legendák eme klasszikus alakjának kis m-mel való írása ellen. Még az esetben is, ha kis Mefisztót látna bennem, szívesen szolgálnék neki rengenget kiesinyítő jelzőkkel a magyar írásművészet.

Ami Mefisztó alakjának az értelmezését illeti, ebben sok eltérés lehet a Székely Imre és az én irodalmi felfogásom közt, már csak azért is, hogy az én csekélységemet Mefisztóhoz hasonlítja bármilyen apró m betűvel is. De nem lep meg hasonlatával, amely jobban sántít, mint maga Mefisztó. Hogy Mefisztó alakját miképpen kell értelmezni, arra megtanított engemet a megfelelő középiskolai osztályban Géressy Kálmán tudós történettanárom, mikor Lessing és Goethe „Fauszt“-jait magyarázta.

Akkor még Székely Imre a színházban is csak a karzatról látta „Fauszt“-ot, mint derék, szakmáját értő mesterlegény. És nem az a baj, hogy mesterlegény volt, hanem, hogy nem értette meg Fauszt-ot.

Most, mint lapszerkesztő a színházban a parterre jár s kényelmes támlásszékben terpeszkedik szét a vele született illemérzékhez méltóan és „rettenetesség“-nek teljes tudatában. Látna is bizonyára a Gounod hatalmas drámai muzsikájával népszerűsített Mefisztót. De sajnos, — mint régen, — most sem érti meg. Erről pedig én igazán nem tehetek.

Szathmáry Zoltán.

Uj divatu arany lánckar-
ékek

a legjutányosabb árban
Halász Nándor

ékszerésznél
Debreczen, Piac-u. 24. sz.

Távirat és telefon.

A képviselőház munkarendje.

Budapest, december 24. Január tizedikéig tart a karácsonyi szünet. A kormány úgy tervezi, hogy ezután elsőben letárgyalatja a már megkezdett kiegyezési javaslatokat, megválasztja a huszonegyes bankbizottságot, elintézteti a még függőben lévő törvényjavaslatokat, köztük Günther több fontos javaslatát, azután pedig megkezdi a budgetvitát, amely valószínűleg eltart egy hónapig. Közben a delegációk is megszavazzák a közös költségeket. A kormány köréből kiszivárgó hírek szerint nyárig az átmeneti kormány elintézi minden dolgát s ősszel rákerül a sor az általános választói jog letárgyalására.

Andrássy nyilatkozata.

Budapest, december 24. Andrássy Gyula gróf ma nyilatkozatot tett közé a külföldi sajtóban legutóbb elhangzott vádak ellen. Andrássy kijelentette nyilatkozatában, hogy a monarchia fennállását Magyarország nem vesélyeztette, mivel Magyarország mindig hű támogatója volt a dinasztia jogos törekvéseinek. Kijelentette továbbá, hogy a nemzetiségiek a magyarokkal egyenlő jogokban részesülnek, de azt Magyarország nem tűrheti, hogy a nemzetiségiek államot képezzenek az államban.

A spanyol királyné nevenapja.

Madrid, december 23. Viktória királyné névünnepe alkalmából a szenátus és a kamara elnökei a két ház szereneseikivánatait tolmácsolták a király előtt, aki válaszában megemlékezett a rokonszeny azon megnyilatkozásáról, melyben a királyi pár legutóbbi külföldi utazás alkalmával részesült és örömmel konstataulta, hogy Spanyolországának a külföldi államokhoz való viszonya napról-napra szívélyesebbé válik.

Kaas Ivor a Wekerle—Polonyi kibéküléséről.

Budapest, dec. 24. Kaas Ivor báró, ki a legutóbbi Wekerle-Polonyi párbajnál Polonyi egyik segédje volt, ma délben a lapokban a párbaj lefolyásáról közölt közléseivel szemben egy nyilatkozatában kijelenti, hogy mindkét párbajozó fél nemcsak korrektül, hanem férfias bátorsággal támadott és viselkedett. Polonyi sem az első, sem a második viaskodásban lapsos vágást nem kapott és a második „halt“ után kardját nem azért bocsájtotta le, mert hónalján ütést kapott, de mert „halt“ volt vezényelve s ezután a kérdést, hogy „talán befejezhetnők“ a jelenlevők közül senki másra nem magyarázta, mint a lovagias elégtéleltetés és ki békülés bevezetésének, ami nyomban a felek kiadásával meg is történt.

Az oroszországi események.

Szentpétervár, december 24. A minap letartóztatott forradalmároknak az volt a szándékuk, hogy a birodalmi tanács épületét a levegőbe röpítsék. A tervet egy hírlapíró igazolvány birtokában lévő személynek kellett volna végrehajtani. Ez okból több hírlapíró letartóztatott, de amikor kitudott, hogy az igazolvány hamisítva nincs, valamennyit szabadon bocsátottak.

Varsó, december 24. A főkormányzó ma öt lodzi munkás ellen hozott halálos ítéletet megerősített. A haditörvényszék ezenfelül három szocialistát és öt rablót halálra ítélt.

Prohászka csanádi püspök.

Budapest, december 24. A fővárosban elterjedt hírek szerint a csanádi püspöki méltóságra Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt nevezik ki, míg Prohászka utódja Giesswein győri kanokok lesz.

Nagy csata a szátrjkolókkal.

Washington, december 24. A külügyminisztérium iquiquei megbízottjától táviratot kapott egy összeütközésről, amely katonaság és a salétrombányák szátrjkoló munkása között történt. A katonaság állítólag gépfegyverekkel tüzelt, aminek folytán 200 munkás életét vesztette.

A perzsa helyzet.

Berlin, december 24. Bakuból jelentik a „Berliner Tageblatt”-nak: A perzsa helyzetét nagyon aggasztó hírek érkeznek. Tebrizben teljes anarchia uralkodik, mely már más városokra is elterjedt. A felzúgott eszerek zavarog és fosztogat. Sok külföldi embernek az üzletét kirabolják. A sahnak csapatok hiányában nincs hatalma a viszonyok felett. Transzkaukázsiában a perzsa határon kitört zavargások miatt nagy pánik uralkodik. Nagyszámu orosz Perzsiából Transzkaukázsiába menekült. A határszéli helyeken napirenden van a rablás és gyilkolás. Az orosz-perzsa határon megerősítették a kozák őrségeket. Hír szerint Törökország is megerősíti csapatait a perzsa határon, hogy keszen álljon bármiféle eshetőségre.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedére 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2. ajtó.

Csarnok.**Asszony-szerelem.**

A „Debreczen” eredeti regénye.

(Folyt.)

4

Két-három félszegen elcsattant csók, epedő, féténk, tétovázó kezzorinás, egyszer egy gyáva, reszkető ölelés — ez volt a regény. S ekközben felött Irma.

Izma tizenkét esztendővel volt fiatalabb Annánál. — Csepp, csodálatosan szomorú leánya.

A haja tisztességesen barna volt, — az a barna haj köríté fehér kiesi arcát, ami se nem fekete, se nem világos, — meghatározhatatlan gasztenye szín, s ami azoknak a leányoknak a sajátja, akik nem igen szépek, se nem igen okosak — egyszerűen esendően gondolkozók, esendően szerelelők, fehérek az első ideálhoz, boldogok, mert ném leg tudatlanok, hü, türelmes felesérek lesznek, munkabíró, dolgos férfiak oldalán, jó gvermeket hoznak a világra, meghalnak észrevétlenül, igénytelenül, mint ahogy eltek — s örökké leányok maradnak a gondolkozásukban: tulboldoggá teszik őket az apró örömek és tiszták, irtóznak a fekete esztendőktől.

Szinte észrevétlenül nőtt fel a kis Irma. Jóformán nem sokat törődtek vele. Anna az ő dalás, parancsoló temperamentumával egészen igénybe vette az anyja figyelmét.

A kövér, szőkehajú öregasszonyka rettentően szerette megóvni a látszatot mindenben. Bár meg volt győződve az Anna okosságáról, mégis féltette őt.

Végtelen aggodalmakat érzett, ha új férfi tűnt fel a láthatáron. Következetes és megmagyarázhatatlan volt a hite, hogy Anna soha sem megy igazán férjhez.

Ismerte a leányát, gyakran mély keserűség töltötte el, ha azokra a férfiakra gondolt, akik egymásután lépték át a Vigyázóház küszöbét s egymásután maradtak el.

Látta jól hogy Anna mindnyájukat maghódította, a legtöbbet szerette, — aztán jött egy új férfi, aki kiszorította az előzőt a leány szívéből. S elmentek mind. Egyik sem jutott el a nyilatkozásig, vagy ha nyilatkoztak is Anna előtt, ő rendesen elmosolyodott.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Olvasóinknak és munkatársainknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

Többeknek Sajnos egy csomó kézírás kimaradt az ünnepi számból. Ezeket lapunk következő számaiban fogjuk felhasználni.

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó
Vallalat Részvénytársaság.

15.103. T k.
1907.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Weinberger és Stein cég végrehajthatónak, Nagy András végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kir. törvényszék a debreceni kir. járásbírósi területén levő B.-Ujváros község belterületén fekvő, a b.-ujvárosi 2375. sz. tjkvben A + I. sorsz. 829. hrsz. a foglalt felelőrszében Nagy András végrehajtást szenvedett, másik felelőrszében pedig Nagy Andrásné Tar Juliánna tulajdonát képező az 1881. LX. t.-e. 156. §. a) pontja értelmében elárverezendő házas udvar 824 korona megállapított kikiáltási árban; az újabb árverést elrendelte és hogy a megjelölt ingatlan az 1908. évi január hó 30-ik napján délután 2 órakor B.-ujváros község közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 82 kor. 40 f. készpénzben, vagy óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál 1907 november 17.

Bolváry,

kir. tvszéki bíró.

Karácsonyi és újévi**ajándék tárgyak**

u. m. legdivatosabb családi dobozos levélpapír, fénykép- és levelezőlap albumok, festőszekrények és festőminták. Asztali tentatartók, fényképező készletek. Gramofonok, csinos crep lámpa ernyők, arany töltő tollak, tollkések, divatos nővjegyek legnagyobb választékban igen olcsó árakban

THAISZ ARTHUR
előbb **PONGRÁCZ GÉZA**
papír nagykereskedésében.

Karácsonyi ajándékok

divatos férfi-, női és gyermek zsebkendők és harisnyák, gyönyörű középbrozsok, asztalfutók és tálcakendők, remek ebédlő, teás és kávé-készletek, angol női nagykendők és uti pleidek, angora bőrök stb.

legnagyobb választéka

Kardos László

o vászon és kelengye üzletében o
KOSSUTH-UTCA 9. sz.

Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál 1906—7. vágású elsőrendű cserhasáb tűzifa wagonként (100 q) Apát-kereszturi állomásnál kocsiba rakva 130 (egyszázharminc) koronáért eladó.

A vasuti fuvardíj kocsinkint Apátkereszturi állomástól Bihardiószegig kor. 1874, Gyapolyig 2174, Paptamásiig 2374, Biharig 2674, Nagyváradig 3074, Debrecenig 3474, Szoboszlóig 3974. Kabáig 4574, Püspökladányig 5074, Karezagig 5374, Kisujszállásig 5874, Mezőkeresztesig 3774, Berettyó-Ujfaluig 4074, Báránig 4774, Cséffig 4274, N.-Szalontáig 4574, Sarkadig 5074. Gyuláig 5374, B.-Csabáig 5874, Horgosig 8574, Szabadkaiig 9074, Zomborig 10274, Érselindig 1774, Érmihályfalváig 2274, Nyirábrányig 2974, Vámos-Péresig 2974, Hajduhadház 3974, Ujfehértó 4574, Császárszállás 4774, Nyiregyháza 4774.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartó hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett.

Férfi- és gyermek ruha **KARÁCSONYI ALKALOMRA**
leszállított árban

GRÜNFELD ADOLF és Tsa

◀ üzletében DEBRECZEN, Kistemplom mellett. ▶

Rheuma és vértisztítás.

Tisztítsd a vért! Egy vértisztítókúra egy az egészséges, mint a beteg embernek feltétlenül szükséges. Egy kitűnő, a széles világban közzismert vértisztítószer Grundmann P. gyógyszerész (Berlin SW., Friedrichstrasse 207.) antireumatikus vértisztító teája. Mint háziszer ajánlatos romlott savak, kiütések, bőrvizketeg, reuma, hólyag és vesebajok, vértorlódás stb. esetén és ezért nem szabad egy családban sem hiányoznia. A tea beszerezhető Grundmann P. gyógyszer. Berlin SW. Friedrichstrasse 207. Próbát és képes brosrút ingyen küld. Ere-deti csom. 1, 2, 4 k. Magyarországra vámmentes.

**Tisztelt
Hölgyközönség!**

Számolva a jelenlegi kedvezőlen gazdasági viszonyokkal f. évi december 1-én megkezdte

**Halmágyi
Sámuel**

női- és leányfelöltők legnagyobb áruháza DEBRECZENBEN

**karácsonyi
elárusítását**

oly rendkívül

olcsón,

mely egyenes arányban áll a mai pénzviszonyokkal.

Biztosítsd életedet!!

AZ „ANKER”

élet- és járadék-biztosító társaság

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, VI., Deák-tér 6. (Anker-édvar.)

Az 1907. évtől kezdve új, a felekre nézve nagyon kedvező biztosítási feltételek léptek — díj nélkül — érvénybe.

1907-ben B) osztalékterv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj 31-72%-ig emelkedő nyereséyesztalék fizetett készpénzben.

Társasági vagyon 171 millió korona, melyből Magyarországon 28.000.000 van elhelyezve. — Díjkönyvecskék kívánatra ingyen.

Képviselve Debreczenben: Jónás Mór által.

Biztosítsd életedet!!

Belépési felhívás

A

Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete

II-ik (5 éves) évtársulatába.

A jelentkező tagok betétkönyvecskéket naponta d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5-ig válthatják ki. — Egy betét 50 fillér.

Minden tag 50 fillér heti befizetése után, 100 koronás kölcsönre tarthat igényt. Ezen 50 fillérben benne van a kamat is. Tehát külön kamat nem fizetendő.

Kölcsönök állandóan folyósítatnak.

Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete

Debreczen, Csapó-utca 1. szám.

Dr. Szöllős Dezső,
jogtanácsos.

Kozma László,
elnök.

Thieszen Arthur,
ügyvezető-igazgató.

PéNZ.

KLÁR ANDOR

kereskedelmi
és bankirodája

DEBRECZEN, Miklós-utca 23. sz.

Telefon:
445. sz.

Szén.

Bankosztály: Törlesztéses, kötvény és váltókölcsönök, tárcahitel kereskedőknek és gyárosoknak. Értékpapírok vétele és eladása.

Áruosztály: Szénagykereskedés. Szén. Salgótarjáni, petrozsényi, továbbá Karvini és másfajta elsőrangú belföldi és porosz kőszén — Antracit, Gázkoks, öntödekoks — Ostrai és Vestfaliai kovácsszén.

Faszén. Wagonszámra azonnali szállításra és 1-3 évi kötésre.

Műtrágya. Superfosfát, keveréktrágyák, szőlőtrágya.

Mész. Esztergom—Dorogi „Hungária” darabos mész, waggonszámra.

Előzékeny és pontos kiszolgálásra és az adott megbízások gyors és eredményes keresztülvitelére nagy súly helyeztetik.

Az
István Gőzmalom Társulat

Alapított 1843.

Debreczenben

Alapított 1843.

a magyar vidéki malmok egyik legrégibb vállalata.

Kitünő minőségű őrleményei valamennyi világkiállításon és beltöldön képviselt iparkiállításon mindenütt elsőrendű kitüntetést és elismerő oklevelet kapott.

Kedvező fekvésénél fogva a magyar alföld legjobb búzáiból készít darát, lisztet és korpanemüeket, elvállal továbbá háziszükségletre mindenféle gabonanemüeket simaórlás és szitált őrlés végett, a lehető legmérsékeltebb díjazás mellett és azok szakszerű kiviteléért szavatol. Megrendelések úgy helyben, mint vidékre mindenkor a legelőnyösebb napi árakon nagyban, közvetlen a malom telepéről gyorsan és pontosan foganatosíttatnak; kicsinyben pedig:

Csapó-utca 6-ik számú raktárunk

bármilyen mennyiségben naponta árusít el.

Örlő képesség az első évben 18,000 métermázsá. Mai örlő-képesség évente 720,000 métermázsá.

NYELVISKOLA.

Felnőttek oktatása. Széchenyi-utca 19, szá. Német-, francia-, angol- társalgó- és irodalmi nyelv. Hivatalos órák egész délután.

Telefon 296.

Csáthy Ferencz

DEBRECENBEN,

— Egyháztér 2. szám, a Nagytemplomnál. —

Ajánlja 10,000 kötetből álló

magyar és német kölcsönkönyvtárát

n. é. közönség szives figyelmébe jelen őszi s téli évadra a legillőbb árak mellett. E tekintetben kellő felvilágosítást nyújt a kölcsönkönyvtár jegyzőke. Kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg a czég.

Óh jaj!

Megtört ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztilái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. — Doboza 1 és 2 korona. Próbadozoz 50 filér. Fő- és szétküldési raktár: „Nádor“ gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Debreczenben Balázs Ödön. L. Kovách Nándor, Koczián Dezső Mihálovits Jenő, Muraközi László, Radakovits Géza, dr. Rotschnek V. Emil Mauthner Alfréd Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Éljen!

Egger mellpasztillásakhamar meggyógyított!

MIHALOVITS JENŐ Gyógyszertára Debreczenben.

Legjobb bajuszodró a hires debreczeni „CIVIS“ bajuszpedró, mely nem tép, de jól összetartja és növeszti a bajuszt. — Egy doboz ára 40 fillér. Készítő helye és főraktára

MIHALOVITS JENŐ Gyógyszertára a „KIGYÓ“-hoz Debreczenben.

Ha köszvényben vagy csuszban szenved, ha reumatikus bántalmak gyötörnek, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

tölgyfa-balzsamot, mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát és derekfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya, mert hatása gyors és biztos, Mint lob és daganatoszlátó szer is páratlan! Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által. Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam a legjobb szer a csusz, köszvény, rheuma, üldödegzésbe (ischias) ellen fel-talált összes szerek között. 1 üveg tölgyfa-balzsam ára 1 kor. 50 fillér. Kapható

Mihalovits Jenő Gyógyszertárában Debreczenben.

!!! Gyógyszer-Különlegességek !!!

A naponta felmerülő hasonszenvi-gyógyszerek, kötszerek, szepítő-szerek, gyógy-szer-ujdonságok legnagyobb raktára Debreczen és vidékére

Mihalovits Jenő

Gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratóriuma DEBRECZEN, Főpiac 31., a városházzal szemben.

Mollitergin, mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbornek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kórvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szelkíftujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává teszi Ponder alá is igen ajánlható. Hatása gyors és biztos. Mint bőrápító szer páratlan. Teljesen fémmentes és ártalmatlan. Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 korona. Készítő helye s főraktára:

Mihalovits Jenő Gyógyszertára a „KIGYÓ“-hoz DEBRECZEN-BEN, Főpiac 31. sz. Városházzal szemben.

A HARMAT-CRÉME aroszépítő és bőrápító kenőcs, mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szepiőt, májfoltot, pattanást, bőrrákát (miller) s bőrbajokat Kisimítia a ráncosodni kezdő arc-bort s azt fehérré, simává és üdévé teszi.

Legjobb övszer a szél és a nap befolyása ellen az arora. Nem zsiroz, tehát nappal is használható.

Hatása gyors és biztos!

Egy tégely HARMAT-CRÉME ára 1 kor. Készítő helye s főraktár:

MIHALOVITS JENŐ Gyógyszertára Debreczenben, Főpiac 31. szám, a városházzal szemben, A szappanok ideálja a

Harmat-Szappan mely a Harmat-erémmel használva, tisztává, üde kinézéstűvé, bársony simaságúvá s puhává teszi a bőrt. Kellemes illatu s jól habzik. Egy drb Harmat-szappan ára 70 fillér. Készítő helye és főraktára:

Mihalovits Jenő Gyógyszertára Debreczen, Főpiac 31., a városházzal szemben.

MIHALOVITS JENŐ Gyógyszertára Debreczenben.

A Dr. BORSOS-féle HAJSZESZ teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készülő haj-erősítő, mely kiváló eredménnyel használható úgy a hajhullás vagy a hajvégek megtörése és széthasado-zása, mint a fej elkorcsosodása vagy a haj molyosodása ellen. A haj növesztését előmozdítja! Legjobb övszer a hajbetegségek ellen. Sem a fejbőrt, sem az ágyrnyeműt nem piszkolja. Hatása biztos.

Egy üveg dr. Borsos-féle Hajszesz ára egy K. Kettős nagy üveg 2 K.

Készítő hely: **Mihalovits Jenő** Gyógyszertára a „KIGYÓ“-hoz Debreczenben.

Vannak, akik a hajvizeknek, hajszeszeknek nem bá-rátai, ezeknek melegen ajánlható hajuk ápolására és növesztésére, valamint övszerül a hajbetegségek ellen

Dr. Borsos-féle Növény-hajkenőcs mely teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül s a legkínzóbb hajkenőcsök egyike

1 tégely dr. Borsos-féle hajkenőcs ára 1 koroná.

Készítő hely: **Mihalovits Jenő** Gyógyszertára a „KIGYÓ“-hoz Debreczenben.

A CSUKAMAJOLAJ egyike a legrövidebb idő alatt a legcsodásabb hatású gyógy-szer-eknek. A csukamajolaj készítése az angol királyi orvosi akadémiának elnöke, a francia császári orvosok és a magyar királyi orvosok által is elismert. — Hosszas kísérletek be-értesen sem kíméltek sem a csukamajolaj készítésénél, és az őly csukamajolaj készítését, melynek hatása és ereje nem kérték meg, hanem meg van a csukamajolaj összes tulajdonságai; ez a

Mihalovits-féle iztelen és szagtalan csukamajolaj, mely magasan felette áll minden e nemű készítmény-eknek. Orvosiilag kipróbáltatván, legkínzóbb csukamaj-olajnak ismeretett el.

Egy kis üveg iztelen csukamajolaj ára 1 korona 20 fillér. Egy nagy üveg ára 2 K.

Készítőhely s főraktára: **Mihalovits Jenő Gyógyszertára** DEBRECZEN, Főpiac 31., a városházzal szemben.

Báli ujdonságok

megérkeztek.

Nagy választék csipke, tüll, batiszt, madeira himzések minden színben. **Menyaszonyi kelengyék.** Az összes téli áruk u. m. női és leányfelöltők stb. le-szállított olcsó szabott áruk mellett kaphatók

KLEIN és GELBMANN cégnek.

Főtér a Kistemplommal szemben.

Látványosság a fővárosban.

„Deák Ferencz-Szálloda“.

Budapest, VIII. Agtelek-u. 7. Csendes családi szálloda. Fényes berendezés. 75 szoba, központi légfűtés, villanyvilágítás, amerikai önműködő rézmosdók fürdők, fényesen berendezett kávéház, mérsékelt árak. 3 perenyi a keleti pályaudvartól. Tulajdonos: **Pallai Miksa.**

A legszebb és leghasznosabb karácsonyi és újévi ajándék **egy jó varró- és himzőgép,** mely a legjobb minőségben szereshető be **GEDŐ ADOLF** varrógép és kerékpár nagyraktárában DEBRECZEN, Piac-utca 56. sz. a megyeháza mellett. Gépeim jóságáért 6 évi írásbéli szavatosságot vállalok. Eladások kedvező részletfizetésre is a legmérsékeltbb árak mellett. Javító műhely, varrógép és kerékpár alkatrészek nagyraktára

Karácsonyi sütemények, krémek, parfaik és fagyaltok.

Urasszonyok figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni arra, hogy a **KAR ÁCSONY ÜNNEPEKRE** diós és mákos palinkák, kislácsok, kuglófok, krémek, parfaik, fagyaltok, sütemények finom készítését elvállalom és pontosan a megrendelt órára hazaszállítom! Karácsonyfa díszek, cukorkák, ajándékok nagy raktárát rendeztem be. Szíves megrendelést kér tisztelettel

BUDAI KÁROLY cukrászata

Piac-utca 9. sz. Csanak ház.

Dávidházy Kálmán és Társa

könyvkötészet, diszműkészítés és dobozgyár.

Debreczen, Fűvészkert-utca 9. sz.

Nagyméretben kibővített könyvkötészetünk és diszműves műhelyünk mellett ajánjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmébe legújabb berendezett

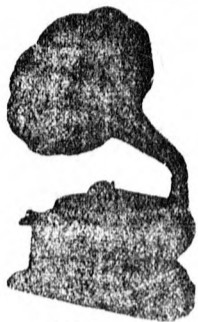
dobozgyárunkat,

hol a kereskedők, gyárak részére szükséges áru dobozokon kívül cukrászati és gyógyszerészeti dobozok mindenféle kivitelben megrendelhetők és gyári árban gyorsan készíttetnek.

A közönség számára gyakran szükséges csomagoló-dobozok egyenként is kaphatók. 617

Cognac és Rumok	Állandó raktár friss csemegeárunkban	Valódi orosz thea
 Sestakerti bor 	<p>Mayer Jenő</p> <p>fűszer- és csemege kereskedésében</p> <p>DEBRECZEN,</p> <p>Piac- és Széchenyi-utca sarok.</p>	 Színházi cukorkák
Halak és konzervek	Legolcsóbb beszerzési forrás fűszerárunkban	Friss teasütemények

PÖRKÖLT KAVÉ
KÜLÖNLEGESSÉGEK
 FÉLEGYÁZTY JÁNOSNÁL

NEVEM
 GRAMOFFON.

Löbl Gyula és Tsa

lászter, kötszer és fényképészeti szaküzletben Piacz-u. 60, Szent Anna-u. szemben.

Pontos szemvizsgálat.

fényképező készülékek, stereoskopok és amerikai tornakészülékek nagy raktára.

Női és leány felöltők,

spencerek, figarók, bundaszin mértékszerinti készítése Debreczenben egyedül csak

Méder Lajos

kizárólagos felöltő készítői divattermében eszközölhetők Piac-utca 52. Megyeház mellett, Miklós u. szemben.

◀ 100 hl. hegyi bor olcsó árban ▶

eladó.

Értekezhetni Király István Degenfeld téri fűszerüzletében.

A JOHN-féle kéménytoldó
 minden kéményt megjavít.
 Leszállított olcsó árak.

Nincs többé szobafüst.

Kap-ható **Lukács Vilmos és Testv.** cégnél Hatvan-utca 5. szám a.

Karácsonyi vásár!
 A legújabb modern arany- és ezüst brillians ékszerek, alkalmi tárgyak, férfi- és női finom zsebórák legolcsóbban beszerezhetők a már 22 év óta fennálló és megbízható

Kostya János

ékszer-üzletében Debreczen, Széchenyi-utca 1. szám a., a ref. kistemplom mellett. Javításokat, megrendeléseket a legolcsóbb árért pontosan készítem. Lelkiismeretes kiszolgálás. — Kérem a n. é. közönség b. pártfogását.

Aláírási felhívás.

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

XII-ik évtársulata megalakult s ezton hívja fel a közönséget az új évtársulatba való belépésre.

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

XII. évtársulata hat évre alakul, miáltal a tagoknak lehetővé tétetik nagyobb kölcsönöket csekély heti befizetés mellett igénybe venni.

A szövetkezet tagjai 20 fillér heti törzsbetétek alapján 60 korona hitelre tarthatnak igényt. A szövetkezet tagjainak száma az 1907-ik éven belépett 1036 taggal 3044-re szaporodott, akik 70,000 törzsbetéttel segítik elő az intézet alapszabályszerű céljait.

Egy millió 645,097 korona.

A szövetkezet tagjai 20 filléres törzsbetéteket fizetnek be, amely befizetésekkel könnyen és kényelmesen törlesztik a törzsbetéteknek megfelelőleg felvett kölcsönöket.

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

60 korona névértékű részjegyeket bocsát ki, melyek havi 5 koronás részletekben is befizethetők. A részjegyek tulajdonosai a törzsbetétek tulajdonosaival egyenlően részesülnek a Szövetkezet üzleti hasznáiban.

Minden 6 év leteltével az évtársulat felszámol és az évtársulat vagyona a tiszta haszonnal együtt a tagok között felosztatik.

A kölcsönök folyósításánál a Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet a pénzpiac kamatviszonyaihoz képest a legmérsékeltebb kamatlábat alkalmazza.

Az igazgatóság határozata értelmében az új évtársulatba belépő tagok már igényt tarthatnak kölcsönökre, anélkül, hogy a folyó év elmúlt heteinek betétei levonásba hozatnának, vagy a felek mulasztási illetékekkel terheltetnének.

Vidéki tagok beüzetéseiket bérmentve chequek útján teljesíthetik. XII-ik évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések az intézet hivatali helyiségében

Piac-utca 83-ik szám alatt teljesíthetők.

Kelt Debreczen, 1907. évi október hó 16-án.

„POLGÁRI TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET DEBRECZENBEN“

Rásó Gyula,
 kir. tanácsos, elnök.
Dr. Freund Jónó,
 ig. jegyző, jogtanácsos.
Katz Jakab,
 alelnök, ügyvezető-igazgató

Karácsonyi és újévi ünnepekre

felhívjuk az igen tisztelt fogyasztó közönséget valódi Orosz tea nagy választékban érkezett különlegességekre és kiváló finom teasüteményekre, valamint valódi Angol, belföldi rum és tisztán kezelt borainkra, u. m. Budai, Sashegyi vörös, Magyar, Rizling, Leánya, Somlyai, Neszmélyi Magyar asszu, Magyarádi stb. — Dus választék színházi és csokoládé bonbonokban. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Szepessy Dezső és Társa
 Kossuth-u. 17. Színházszemben.

Hazafiasan cselekszik az a magyar asszony, aki a külföldi áruk helyett

BÉKÉSSY RÓZSI és TSA

DEBRECENI

SZAPPANAIT

vezeti be háztartásába.

Kapható mindenütt !!

FELHÍVÁS.

Debreceni Kölcsönös Segélyző-Egylet

mint szövetkezet 1908 január hó 1-én

alakítja meg 25-ik évtársulatát.

Szövetkezetünk célja, hogy kötelező apró heti vagy havi befizetésekkel még a szegényebb osztálynak is alkalmat nyújtson a takarékosagra, egyúttal pedig hogy a szövetkezet tagjait olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönökkel támogassa.

==== Egy törzsbetét heti 40 fillér befizetésre kötelez. ====

Tagok száma: 10,000.

Törzsbetétek száma: 98,000.

Befizetett saját üzleti tőkénk a

6.000,000 koronát meghaladja.

Uj tagok fölvetetnek és törzsbetét könyvecskék már most kiadatnak hivatalos helyiségünkben

KOSSUTH-UTCA II. SZ. ALATT,

hol a szükséges felvilágosítások megadatnak.

Debrecen, 1907 november hóban.

Fenyéri Zádor Lajos,
elnök.

Dr. Szántó Sámuel,
igazgató.

Molnár Ferenc Zádor Lajos utóda
==== divattermében ====

az őszi és téli női divat változatos újdonságai szövetek, kosztüm posztók, selymek, bársonyok, mindenféle diszítések.

Női és gyermek felöltők megérkeztek !!

ADRIA

halkonserv és halfüstölő-gyár
DEBRECZEN.

Főraktár: **BUDAPEST.**

Különlegességek: Orosz szardiniák, marinált heringek, mindenféle csemege áruk, Bismark heringek, göngölt, fűszerezett, fillett és kocsonyázott heringek, korona szardiniák, halsaláta. Büchling, Anchovis, Sprottni, Füstölt vöröshusu rajnai lazanc. Valódi strahlsundi marinált heringek.

o Kérjen árjegyzéket. o
Naponta friss Bückling.

Delphin ivóviz-szűrők raktára.

Hygenikus szempontból is czélserű a

gőz-mosógépet

beszerezni. Mángorló-, facsaró- és dagasztó-gépekkel együtt raktáron van

Sesztina Lajos vaskereskedésében
Debreczen, Piac-utca 23. szám.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

a legjobb órák, szép ékszerek nagy választékban, legszolidabb árban

KURIÁN GYULA

órák- és ékszerésznél

Debreczen, Piac-utca 42-ik szám.
Lamprecht palota.

Kit az Ur észszel áldott meg

tudja, hogy a bevásárlásnál lehet legjobban **takarékoskodni** vegyen

karácsonyi és ujévi ajándékok

Mihály Sámuel Piac-u. 30. szám

alatti papirnagykereskedésében

Levélpapírok elegáns dobozokban. — Arany töltő tollak. Íróasztal, dísz készletek. — Ifjúsági iratok díszkötésben.

Modern névjegyek.

Levelezőlap és fénykép albumok. Karácsonyi és ujévi levelezőlapok dúsz választékban.

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipo tisztoszer

Egyedüli-gyáros: **Fritz Schulz** jun. részv.-társ Lipcse és Eger.

Bocskay-Crémet,

Használjunk kizárólag

mely feltűnik az összes ilyen gyártmányokat.

minden jobb fűszer- és di-
vátáru kereskedésben.

Kapható:

**A LEGALKALMASABB
karácsonyi ajándékok**

keztük, manicür és fésű casetták. Pénz, szivar és levél tárcák feltűnő olcsó árban

Schön Sándor Debreczen Piac-utca 12. szám. (Stenczinger-ház.)

18,548. és 19,282—1907.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező „Bégány“ elnevezésű csapszék a folyó év december 28-ik napján délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen az 1908. év január 1-től 1910 december 31-ig terjedő három évre bérbe adatni fog.

Kikiáltási ár 1423 kor., melynek 10%.-át kötelesek árverelni szándékozók készpénzben az árverelő bizottságnál bántpénzül letenni.

Az árverési feltételek a városi számvevőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1907 december 19-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Igen alkalmas és olcsó
ajándék tárgyak
szerezhetők be

LÁM SÁNDOR

üveg és porcellán üzletében

— Debrecen, Plac- és Hatvan-utca sarok. —

Vizes készletek 6 személyre különböző díszes mintákkal	2—K
Sörös készletek 6 személyre feltűnő szép.	2—K
Sörös készletek 2 személyre díszes tálcával	1-50
Boros készletek 6 személyre arany szegéllyel és virággal	2-40
Likör készletek 6 személyre tálcával	1-20
Állványok virágtartóval	-90
finom tartókkal és színes tálcával	1-50
Cukortartó égetett festéssel.	-60
Virágtartó, legújabb kivitelű üveg virág díszekkel	-30
Teás készletek 6 személyre valódi karlsbadi porcellán díszes mintákkal	6—
Kávés készlet 6 személyre valódi karlsbadi különböző stílusban	6—
Étkező készlet 6 személyre gyönyörűen díszítve	15—
Majolika csemege és befőtt készletek	2-40
Külön majolika csemege tányérok	-20
Kávés és teás csészék színes	-36
Fekete kávé csésze aljával	-20
Továbbá nappal majolika és porcellán dísz-tárgyak nagy választékban 20 fillértől.	

— Függő lámpák leszállított árban. —

Tisztelettel:

LÁM SÁNDOR.**Villamos világítás és erőátvitel.**

Fényes világítás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. e. megrendelőimnek a Dr. Gust Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányú Motorok nálam rendelhetők meg. Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

Menyasszonyok és vőlegények

saját érdekükben keressék föl

Karácsonyi **Pintér Gusztáv** és újévi
ékszerész és órás

PIAC-UTCA a nagytrafik mellett,
hol a legjobban és legolcsóbban beszer-
ezhetik jeggyűrű-, óra-, lánc-, kar-
perec-, fülbevaló-, ezüst evőeszközök

o o o stb. szükségletüket o o o

ajándék óra és ékszer javítások, tárgyak

a legjobban és legpontos-
sabban eszközöltetnek.

THE KING
of Jamaica

rum

a legfinomabb minőség. Eredeti töl-
tés. Legnemesebb faj. Kiadós, tiszta
és zamatos. Kizárólagos raktár Deb-
reczenben ULLMANN SALAMON fűszerkereskedésében.

Muiracithin

Számtalan orvos és tanár használja
az időelötti elgyengülésnél az ál-
taluk fényes eredményt elért

MUIRACITHINT.

Miután az ártalmas anyagoktól mentes, anélkül, hogy mellékhatással
lenne, ezért sok esetben mint Nerventonicum az embereknek azonnali ered-
ményt ért el.

A Muiracithin több elsőrendű klinikán tudományosan kipróbáltatott
és több tekintélyes orvos megdicsérte.

Orosi rendelésre minden gyógyszertárban kapható. Utasítás ingyen és bérmentve küldetik. —
Vezérképviselő Ausztria—Magyarország részére: **Hirschen-Apotkeke, Vien VII. Westbahnstrasse**
19. — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin C. 40.**

BŐR kesztyűk o **JÓK**
kézi táskák
tárcák o o o
övek o o o o
legnagyobb választékban
Nagy András kesztyűgyárában,
Kistemplombazár.

Debreceni aranyozó, ezüstöző, nickelező és galvanizáló
intézet Csillárok átalakítása és felújítása, légszesz villanyvilágítás és víz-
vezeték berendezési vállalat **Pollák Samu** Debreczen, Piac-utca 43. szám alatt.

MEGJELENT!**Debreceni Képes Kalendárium**

Kapható a város könyvnyomdájában,
minden papír- és könyvüzletben és a
o o tózsdeknél. Ara 1 korona. o o

Goldstein Karolin

orvosilag elismert mellfűző műterme
DEBRECZEN, Plac-utca 61.

Mérték után rendelve
bárminő érzékeny
alakra 6 óra alatt ké-
szít legkényelmesebb

midert

kitűnő egyenestartókat.

o o o

Kiállításra készült fűző-
ket félárban adom el.
Óriási raktárkészletben
legolcsóbb árakban.

o o o

Tanuló- és varróleányok fölvetetnek.

Jó barátja

már rég a takarékos háziasszonyoknak olcsósága és izletessége által a háztartási tápláló gabona-kávé. Kapható 5 kilós postacsomagokban, bérmentve K 3.50-ért

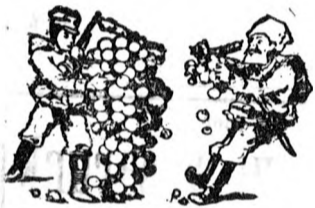
Johann F. Müller

első morva-schönbergi maláta és árpa nagy-pörkölőjéből **Morva-Schönbergben**. Kitüntetve fészteletdíjjal, arany és ezüst éremmel bel- és külföldi kiállításokon.

Riesz Lipót cukrász DEBRECZEN.

Allandó kiállítás finom cukorkák és teasüteményekben.

Szőlőoltványokat

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsább választékban a már évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

Külföldi első szőlőoltvány telep; tulajdonos CASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagyküküllő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Az általam leggondosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárteremben.

Ára: egy kis üvegnek 45 kr. egy nagy üvegnek 90 kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertára DEBRECZENBEN, Tisza-palota.

Moskovits József

uriszabó divatterme angol és hazai szövetség raktára. A legelegánsabb úri ruha különlegességek elsőrendű szabóműhelye Piac-u. 46., az udvarban.

„Bankegyesület Részvénytársaság“

Debreczen, Piac-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival. Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb. Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra. Előleget ad értékpapírokra, árukra stb. Átvész tőzsdei megbízásokat. Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság,

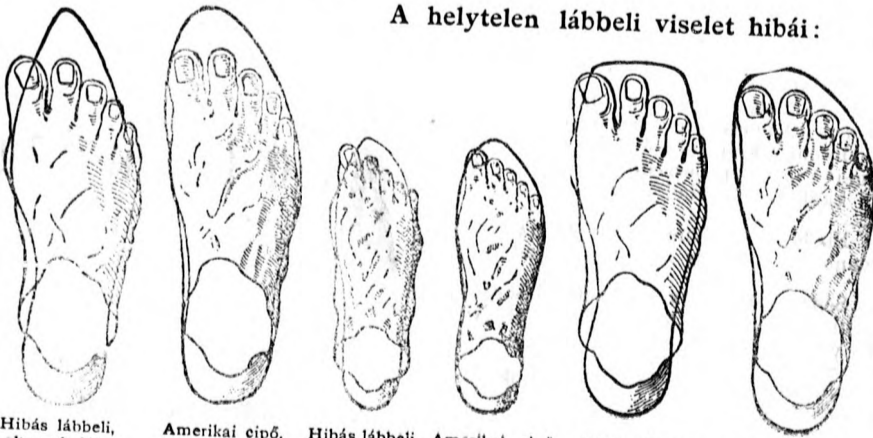
Amerikai cipőink feltűnést keltenek!

Kizárólag valódi cipőket tartunk.

A helytelen lábbeli viselet hibái:

A mellékelt rajzokon bemutatjuk a helyes és a helytelen lábbeliviselet közötti különbséget.

Amerika, a haladás és a praktikus fejlődés hazája hosszú kísérletezés és alapos tanulmányozás után megtalálta a cipő helyes alakját, nemcsak a talpát, hanem főleg a felsőrész szabását, miáltal Amerika meghódította cipőinek a világpiacot. — Ajánljuk valódi amerikai sámfainkat és kiváló cipőkrémjainket.

Árjegyzék ingyen s bérmentve.

Amerikai Cipő Részvény Társaság Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz. (Wurm-u. sarok.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Első dus választéku előnyomdában legújabb női kézimunkák saját kötésű harisnyák dus választékban Füstös Dezső női kézimunka és előnyomda üzlete Piac-utca 12. Harisnyafejelési vállalat.

Takarítást vállal jutányosan Tégási Julianna Hadházi-u. 23.

50-90 %-os rendkívüli leszállítás Fűvészkerutca 14. sz. alatt. Mielőtt karácsonyi vagy bármily alálmi ajándékot vásárolna, el ne mulassza felkeresni a Harmathy könyvkereskedését Fűvészkerutca 14. Diszkrét, regények, ifjúsági könyvek, diszkótésű zsolttárok, Réve, Tompa, Szász, Dobos, Hock imakönyvek, zsebkönyvek, szakácskönyvek; Emlék, képestap és helyegyalbumok, finom magy., francia levé papírok, családi dobozok, képestapok, olaj aquarel és vízfesték dobozok, festővásznok, ecsetek, asztali tentatartók, zsebké-ek, zsebcirók, egészségi szivarkahüvelyek, hegedűfelszerelések, karácsonyfadí-zek s még sok fel nem sorolt ajándéktárgyak, dus választékban, most rendkívüli áreszállítással kaphatók. Könyvjegyzék ingyen.

Valódi olasz hegedű, jókarban eladó. Cim a kiadóban.

Földvári L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyárja Kossuth-u. 1. Gyárt és árusít mindenféle elektrotechnikai cikkeket. Berendez lakások, üzletek és üzletek és gyárak részére; Villamos világítást, erőátvitelt, házi és magán telefonokat, villamhárítókat és villamos esengőket, ennek javítását és évi jókarban tartását, legjutányosabban eszközi. Saját motorerővel berendezett, rézesizolás, mbekezés és galvanizálás. Villamos szblámpák K 170-től. — Képes árjegyzék ingyen.

Keresek tágas butorozott szobát parkettel, gáz vagy villanyvilágítással. Cim a kiadóban.

Kiadó szépen butorozott utcai szoba előszobával Egymalom-u. 4. Ugyanott szerzőszámának való akáca eladó.

Fiatall házaspár, kik egy jőnevű grófnál hosszabb ideig szolgáltak, megfelelő állást keresnek. A fe eség szakácsnének vagy gazdaszónynak alkalmazható. A férj elfogad irodaszolgái vagy pénzbeszedő állást is, esetleg övadakkal. Cim a kiadóban.

Eladó a Vörösmarti-utca 24. sz. ház. — Ugyanott egy csinos zongora is eladó.

Seprőgyári gépek és 15,000 db seprőnyél legjobb karban eladó. Szenes Lipót, Nagymihály.

Butorok teljesen jó karban levők eladók Darabos-u. 59. (udvarban.)

Kanári madarak finom változatos hangfutamokkal éneklők, olesón beszerezhető Péterfia utca 26.

Nagy lakás fürdőszobával, villanyvilágítással, nagy istálló és kocsiszinnel 1908 május 1-re kiadó. Bővebb felvilágosítás Piac-utca 52. sz. a. ügyvédi irodában kapható.

5 szobás uri lakás külön udvarral május 1-re kiadó. Értekezhetni lehet Hatvan-u. 42.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli idényre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arcfátyol, divatövek, gyöngy és bőr disztáskák.

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátjolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színben métere 6 forintól 15 forintig. o o o o

Boák és muffok

óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárta, hollandi, kiddermünster, tapasztrý, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s crepek, o o o o viaszos vászon o o o o

a legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, sifon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alsósoknyák, sima- és himzett kész áruháztatok, selyem lászter és cloth alsósoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok o o

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatszsebkendők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők. himalaja haraszt és plüsch minőségekben. o o Férfi ruhaszövetek. o o

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló belés árak. Harisnyák, keztük, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Oriási szőnyegraktár.

Függönyök, ágy- és asztalterítők, linoleum, bőrvásznak, flanel takarók.

Valódi perzsa szőnyegekben óriási választék!

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége (Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szaksterü felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótések, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568

A léci

karácsonyi vásárlunk

mely az eddigieket mind felülmulja megkezdődött.

Eladásra kerülnek: rendkívüli leszállított árak mellett.

Bluz selymek	85 krtól
Francia Delinek	57 "
Francia flanellek	65 "
Dupla széles szövetek	39 "
Fekete Divat szövetek	68 "
Jó mosó Batisztok	23 "
Jó mosó Cretonok	23 "
Jó mosó Barhetek	21 "

Nagy választék és kitéző minőségek.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debrecen, Kossuth-u. 5.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiókat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

KARÁCSONY.

A „DEBRECZEN“ melléklete.

Krisztus.

A „Debreczen“ számára írta: Vértessy Ida.

Távol keleten valahol messze,
Mikor a földet a hó befedte,
A hajnal kelt, mint ezüstös fátyol
Olajfák honán, valahol távol,
Bölcsővé lett az egyszerű jászol.

Aranyszövetű bíbor sem fődte,
Szeretet béke volt csak körötte,
De szelid volt benn a kisdud álma,
Mint csillanó hó, mint galambszárnya
Fehérlett ott a nagy éjszakába.

Vaksötét éjben csillagok gyulltak,
Bölcsek, tudósok a porba hulltak.
A vívódó bus fájó szivekben,
Mint hattyu szárnya, ha szállva rebben
Lágy, szelid érzés borult le csendben.

A sötét éjben, bármerre jutva,
Világlott, fénylött a kisdud utja,
Bár ha tövis is vérezte lábát,
Mélység meredek elállta útját,
Ő bizva hordta fénykoronáját.

S mikor pogány had zugott megette,
Bölcsőjéből lett durva keresztye.
De szilárd hit lett a gyöngye jászol,
Keresztnék róva is fönn világol,
Mint őrtüze a hajósnak távol.

— Uram, azóta sok év lepergett,
Hogy gyógyígtatod a but, keservet.
Ha kétség száll a megvert szivekbe,
Te irt hozol a fájó sebekre,
Szent irgalommal kötözted be.

Mert hiába van a bölcs tudása,
A mélyet hiába kutatja, ássa
A törhetetlen szikláknak mélyén,
Az utvesztőnek te állsz a végén
A hit ragyogó, sugáros fényén.

Engem is Uram, hogyha kétség bánt,
Lelkemen a bu mély ekéje szánt
És összetöröm a bölcsöd fáját,
Megérted lelkem pogány tusáját,
Nem veszed számba nagy kárhözását.

És bu-, bajunkban el-el jössz hozzánk,
Megtörölgedet bus, könnyes orcánk
És mindörökké te vagy itt velünk,
Ha óránk szólít és menni félünk,
Mi Messiásunk örök reményünk!

A váza.

A „Debreczen“ számára írta: Vándor Iván.

Zsoltné Velencében nagy dilemurában volt, valami emléket szándékozott haza vinni és nem tudta mi legyen az. Egy gyöngyosor, egy gipsz szobrocska és egy Tizian kópia között ingadozott. Szin ezüstből egy kis gondolat is látott, azt is szerette volna, azon kívül egy tükröt, vagy egy lámpát tartó szerencsén kölyköt. Egy csipke gallér nagyon szívéhez nőtt szintén. Szóval nagy gondja volt szegénykének.

Az ura némi nyugtalansággal követte merészebb töprengéseit, de nem nyilatkozott: Zsoltné a hallgatás miatt csöndes duzzogásba fogott és fokozott érdeklődéssel fűrkészte, a villamos árban uszó kirakatokat. Egyszer mintha delejes áram vonzaná, szeme rátapadt egy kristály vázára. A váza különös volt. Rubinszinü üvegje szerelmesen fénylött a káprázatos alakban rálehel arany füst alatt. A formája kecsesen hajlott, mint a szökő indája, hattyu nyaka volt, kagyló teste, mely egy vidám delfin hátán nyugodott.

Zsoltné elhatározta, hogy ő még ilyen szépet nem látott. Kétszer-háromszor elsétált az üzlet előtt, szónélkül, végre megállította az urát.

— Nézze csak azt a piros vázát, tiszta csuda! Látott már ilyen vonalakat üvegből.
— Szép.

Az asszony úgy szivta magába formáit mint egy édes gyümölcs zamatát. Alig tudott megválni tőle. Mikor az ura végre elvitte és leültette Quadri előtt egy parányi asztal mellé, onnét is sóvárogva pillantgatott rá vissza. Végre is nem állotta tovább, megsimogatta Zsoltnak a kezét és kijelentette, hogy határozott.

— Azt a vázát akarom.
— Ezt nagyon jól kitalálta, hisz azt másnap összetöri a szobalány.
— Nem fog a szobalány kezén járni. Magam törülgetem.

— Akkor maga töri össze.
Zsoltné fölemelte fejét. Finom kis ajka megremegett. Nagyon megsértődött.

— Meglepő véleménye van a feleségéről. Ha ügyetlennek és ostobának tart, miért vett el?

— Nem tartom sem ügyetlennek sem ostobának, csak azt tartom, hogy a váza nem ér annyit amennyibe kerül. Azt pedig biztosan tudom, hogy nyolc nap alatt vége. Ha a szobaleány el nem töri, eltöri maga, ha maga el nem töri, itt vagyok én; vagy elejti az anyósom, vagy földhöz vágja a sógorom, ha ő sem, akkor a vendégem, de egy hét alatt oda van az a szent. Vettem már egyszer egy ilyen vázát, azzal is így jártam.

Zsoltné szeliden kérdezte.
— Kinek vette azt a vázát?
Zsolt elmosolyodott. Egyik pajkos, legénykori emléke támadt föl és ott uszkált előtte a csillogó levegőben, mint egy ezüst hátú halacska. Elnézte az ezüst halacska vidám vicézősét, nem zavarta el, sőt morzsát dobott neki emlékei asztaláról, hogy tovább maradjon...

Az asszony kevésbé szeliden kérdezte újra.

— Kinek vette azt a vázát.
Nem lehetett kitérni a felelet elől.
— Tudom is én. Egy hóboros valaki megkívánta, hát megvettem neki.
— Most is megkívánta valaki, — de persze... sóhajtás.

— Most már nem kell, folytatta határozottan. Nem tudnám tünni, hogy valahányszor rá néz földéző összes szöke, barna, vörös és fekete kedvesét, kiknek ilyen vázát vett az első szavakra. Persze az egyik sem volt a felesége. Nem akarom, hogy szellemi orgiákat rendezzen mellettem, a

szemem láttára, mint most is. Maga tényleg azt hiszi ostoba vagyok és nem látok meg semmit. Azt hitte, hogy nem veszem észre mint meregeti szemét vissza a multba, hogy sóhajt azután az asszony után, aki nincs itt... Azt hiszi nem tudom, hogy ha itt lenne, most megcsalna vele, hogy neki megvenné a vázát; azt hiszi nem látom a szeméből mennyire sajnálja, hogy én vagyok itt és nem ő. Zsolt, maga most a szívében megcsalt engemet vele.

— Nem vagyok én spiritizta, hogy szellemekkel társalogjam.

— Én szeienesenlten vagyok nagyon.

— Az istenért, csak nem fog az utcán

sírni.
— A multat siratom. Azt a multat, mely nekem idegen, mely mással van tele, melynek egyetlen pillanata sem simul hozzám. Azt a multat, mely hívja magát, mely elfogja tőlem csábitani.

— Maga tuloz drágám, vigasztalta az asszonyát Zsolt. Aztán hirtelen elő vette a jobbik esztét.

— Most már azért is megveszem azt a vázát, hogy lássa, milyen nagy gyermek maga, mikor féltékeny arra, ami elmúlt. Melyik az, szolt és kémlelte a felesége arcát, az a Sárga?

— Zsoltné megtörülte szemét, de egyelőre nem felelt.

— Ez a zöld még szebb.

— Nem kell a zöld, mondta bánatosan az asszony.

— Jöjjön be és válassza ki, amelyik legjobban tetszik.

Megvették a pirosat. Két héttel hamarabb érkeztek meg, mint a váza. Zsoltné kétszer egy nap remegve leste a postást, mikor hozza a kincsét. Mikor végre megjött és négy-szögletes dobozában ott feküdt előtte az asztalon, belesápadt az izgatottságba. Asszonyi lelke minden rajongása dédelgette a csillogó üveg holmit.

Zsolt bontotta ki a ládikát, közben komoran szólott.

— Aztán ne sikoltson, ha darabokban kerül elő.

Az asszonynak elszorult a szive és könnyes lett a szeme. Hanem mikor a váza egészben ott állott az asztalon és kevélyen mutogatta kecses vonalait, akkor elkezdett diadalmasan ujjongani és nyakába borult az urának.

Egész este a vázának örült. Szerelmes szavakkal cirógatta és egyik helyről a másikra vitte. Közben elhatározta, hogy vendéget hív a tiszteletére, erről azonban, nem szólott még semmit.

Későbbben aludtak el a rendesnél. Hajnal felé Zsolt rémes sikoltásra ugrott ki ágyából. A revolveréhez kapott és fölfegyverkezve rontott be az asszonyához.

A menyecske a szemét dörzsölte és sir-dogált az ágyban.

— Mi baj?

— Azt álmondtam, hogy eltört a váza

— mondta szepegve.

Zsolt körül nézett... aztán nem felelt semmit.

Legyőzte önmagát. Az asszony elaludt szépen, ő azonban görcsösen szorongatta revolverét reggelig.

Megsejtette, hogy egy láthatatlan ha-

talom a nyugtalanság vázáját csempészte házába, azt szerette volna kivégezni.

Másnap nem történt semmi, csak az asszony futott minden öt percen aggodalmas arccal a szalonba és tért vissza ragyogó boldogsággal.

— Mintha a macska besurrant volna, még letalálja verni, nézze meg csak, küldte az urát, ha ő maga pihent.

Zsolt végre ki fakadt.

— Báresak már leverné.

Az asszony olyan tekintetet vetett rá, mint Melinda Bánkra, mikor megátkozta gyermeküket.

Zsoltné annyira féltette a vázát, hogy az ura komolyan kívánta egy hét múlva, hogy valaki izze-porrá zuzza. A házi doktorával tanácskozott is ebben az ügyben.

— Vágd földhöz, megáld az isten. A feleségem megsiratja és elfelejti, így azonban pokol tőle a házam. Ha az ajtó nyílik össze-rezzen, akár hol vagyunk haza kívánczok, rémképeket lát, álmában kiabál, a cselédeit elesapja, mert hozzányulnak, a rokon gyerekeket elvadítja, mert kárt tehetnek benne. Ejtsd el édes barátom, örökre hálás leszek érte.

— Ejtsd el te. Neked több jogod van hozzá, — tanácsolta a doktor.

— Nem merem — vallotta be Zsolt.

A váza uralkodott tovább. Zsoltné kultuszt üzött vele. Zsolt pedig tehetetlenül gyűlölte.

Mindennap háromszor összevesztek rajta. Mikor meghívták a vendégeket, hogy bemutassák a velencei emléket, mind a ketten el voltak keseredve. Már két nap óta alig szóllottak egymáshoz.

Zsoltné, finom tapintattal, azokat a hölgyeket hívta meg, kiket szívéből nem szeretett, gondolta, szerez nekik egy pár kellemetlen percet. Az ura főnökének a felesége mikor bejött és letelepedett sehogy sem akart tudomást venni a vázáról, melyet eddig mindenki megbámolt. Zsoltné ez izgatta. Elfeledkezett az óvatosságról is. Leemelte a biztos polcáról és azzal a bájos úlszerénységgel, mellyel jeles fiát az anyja szokta bemutatni, elibe állította az asztal közepére.

Igy akár tetszik, akár nem, megpukkad gondolta.

A főnöké megrándult. Megállotta szó nélkül, Zsoltné pedig mosolyogva ment utána nézni az asztalnak.

— Tetszik? kérdezte gonosz tekintettel az igazgatóné a mellette ülő sovány, intrikus arcú dámát, mikor a háziasszony eltűnt. Az vállat vont, mint ki nem érti mi tetszhetik valakinek ezen a cserepen.

— Olesó az ilyesmi, mondta végre.

— Nem finom. Én láttam ilyet, finomat egyszer egy barátómnál, de azért az még sem henecegett vele, beszéte az igazgatóné. Aztán vastag, ügyetlen ujjja közzé fogta, forgatta, azt mondta — nevétséges — és letette, de úgy, hogy karsu alakja lehajolt és a keces váza oldalra borult. Panaszos, siró hang szállott a levegőben. Egy kis csengő zizegés... Aztán fagyasztó esond. Zsoltban meghűlt a vér, amint egy távoli sarokból oda nézett. Az intrikus képű nő, leplezett örömmel szólott.

— Eltört.

— Csak az egyik füle, konstátálta irigylésre méltó flegmával a bünös.

Ekkor jelentették, hogy lehet az asztalhoz ülni. Zsoltné édesen mosolyogva közeledett az igazgatónéhoz.

— Parancsolj — de nem tudta tovább mondani, meglátta a vázát, mely mint egy hős, kinek párbajban levágják fél fülét, siralmas arccal nézett rá. Zsolt érezte, hogy baj lesz és csilapító mozdulattal közeledett az asszony felé.

— Ki tette ezt?

Az intrikus nő egy alattomos mozdulattal az igazgatónéra mutatott, ki méltóságtelejesen egyenesedett ki.

— Akarta, tudom, hogy akarta, szólott hevesen a ház urnője. A váratlan fölindulás kivette sodrából és elfelejtette, hogy a jó modor azt követeli, hogy hallgasson és mosolyogjon, mintha mi sem történt volna.

A bünösnek kékes, piros lett az arca, a házi gazda megkapta felesége karját és a fülébe sugta:

— Hallgasson. Hogy akarta volna.

— Akkor ügyetlen, szaladt ki a menyecske száján.

Azt látni kellett, ami ezután következett. Az igazgatóné zöld lett teljesen, a férje karjára támaszkodott ájuldozva és mire körülnéztek már nem voltak sehol.

Az intrikus képű nő sajnálta az esetet és bizonyította, hogy akarattal törték el azt a csoda szép jószágot. A többi vendég is elszökött, a fagyalt elolvadt, Zsolt dühöngött és a szobát mérte. Zsoltné sirt, mint Niobe.

— Tudja, mi lesz holnap, kérdé zordonan a feleségét, mikor ketten voltak.

— Meg fogom ragasztani, zokogott a szegény.

— Nyugdíjazni fognak. Mit gondol, csak úgy lehet sértegetni a főnök feleségét?

— Miattam? Magát? Az nem lehet?

— Én nem akartam magátszerencsétlenné tenni... én elmegyek innen... maga nem tehet semmiről... Elválnék édes... akkor jó lesz minden, maga nem bűnhődhetik a én hibám miatt. A váza ott csillogott a asztal szélén egy tányér sonka mellett, az menyecske pedig az ura nyakán csüggött.

Az ajtón pedig besurrant egy sárgaszemű cica, nesztelenül, mint a végzett föluggott a székre, onnan az asztalra... Panaszos, siró hang szállott a levegőben... egy kis csengő zizegés. A váza apró darabokban hevert a földön.

Zsolt fölélegzett. Eltűnt minden haragja.

Hálásan nézett a macskára, mely leverte a kineset.

— Előbb kellett volna, nekem kellett volna. Az ember ne legyen gyáva, akkor kevesebbet szenved. És azért van ökle, hogy közzé üssön annak ami bántja... Hogy szétzuzza, elkergesse ami kellemetlen...

Zsoltné alázatosan bizonyította, hogy igaza van...

Aldozat.

A „Debreczen“ számára írta: Gál Zoltán.

*Lido, lagúnák, Grand Canale, Rialto,
Bocsánatot kell adnotok nekem,
Amért csodás és szent fenségteket most,
Mint illenek, nem értékelhetem.*

*Venin-kövek és Tintoretto-képek,
Ne szórjatok rám nagy vádat ti sem:
Habár szemem közönnnyel néz felétek,
Emlékteket szívemben elviszem.*

*Oh, rossz időben jöttem én közétek,
Szent, büszke, nyugodt óriás sereg;
Antik zománcok: nyög s teher szí-
[vemnek,
Amely az üdvért most ég, most remeg.*

*Irigy szemmel tekintek sorsotokra,
Mely ősalapján vasszilárdan áll.
Tinéktek: csupa csillogás a mult is,
Nekem: jövőm is csupa bus homály.*

*Ha két sötét szem biztató világa
Elűzi egyszer ezt a vakhomályt,
Venezia, én visszatérek újra,
S ahonnan egykor lelkem messze
[szállt,*

*Engeszteléskép', fényedet növelni,
Két csodaszem majd tűzbe villan ott...
Oly áldozat lesz ez, megládd, minőt
[még
Halandó néked be nem mutatott.*

(Venezia.)

Össze-vissza.

A „Debreczen“ számára írta: Ádám Éva.

Kékesszürke tengert látok. Sötét van és úgy mennek, mennek a hajók. És csudálatos virágok nyílnak itt mellettem. Krysantemumok. Két ember bucsuzik és azt adott egymásnak. Az asszony szöke. Ez a szöke asszony üldöz régóta engem. Drága szönyeges szobákban lakik és sokszor sir. De még nem tudom miért sir. Még egy szöke asszonyt láttam a multkor a gőzfürdőben. A legfelső lépcsőn megállt. Pózba helyezkedett, de úgy akarta feltüntetni, mintha önfelédten állna ily festői állásban, mert az volt. De nem szerettem ránézni. Kimondhatatlanul közönséges volt. Valami orvosság szag terjeng a levegőben. Ki beteg? Hol van? Simogatja-e a fejét valaki?

Van egy hitem. Érzem, hogy igaz. Akinek beteg a teste, vagy a lelke: előbb tanuljon meg sirni. És könyezve aludjék el. Akkor csöndesen menjen be hozzá a szeretet. Finom legyen a járása, lengése. Meleg legyen a keze és ha simogatott már rózsaszirmokat az életben, akkor hajoljon a beteg fölé. És meleg, puha, édes kézzel nagy lelki finomsággal simogassa le és föl azt a szenvedő beteg testet, amíg a kezéből delejes melegség áramlik. Az az arc ki fog pirulni ismét, az a lélek le fog csöndesedni. És menjen el e az szeretet nap-nap után és ölelje körül, akinek fáj: nincs a nagy világnak az a szenvedése, nincs a léleknek az a bubánata, amit el nem vesz, meg nem gyógyít egy simogató meleg kéz. Igen; ez igaz. Igaz, igaz!

Sok minden jut eszembe nekem, amiket nem mondok el senkinek. Mert nagy sebek és nagy komédiák vannak az életben; és sok a sebesült és sok a komédiás. Beteg az élet. S aki belevág a sebbe, attól az emberek jajdulnak fel. Néha a legjobb ismerősök.

Istenem! ki tehet erről. Én furesákat gondolok néha, megérdemelnék gondolataim a börtönt. Hogy jönne egy itélet nap, amikor megrostálják az emberszíveket; az indulatokat, a jellemet. És mind pusztítanak el, aki nem üti az erkölcsi mértéket. Nem sajnálnék senkit. A hozzám tartozókat se. Hogy veszne el mind e földről az, kinek a szíve nem dobbant meg ideálok után soha. Mulna el nyom nélkül, aki nem tett egy követ nagy templomok alapkövéhez, hol erények laknak. Aki nem vitte bele lelke melegét, szíve verését, pénze értékét, álmai fehérségét.

Gyöngyagyuló tintatartó csillog előttem. Ezerfénybe játszik. Mintha tűzben égne. Nagy tengerek jutnak eszembe róla, ahol ezek a színek rejtett mélységben születnek. Igen, minden mi ez életben szép, mélyen születik a lélekben.

Félben maradott lelkék sirnak az életben itt is, ott is. Befejezetlenek. Valamit éreznek, valami zsibong agyukban arról, hogy nemesebb életcélok is vannak, mint szépen öltözködni, jól ebédelni, hiányosságot nem szenvedni.

De sajnálják a fáradságot, önlelküket művelni. Szárnyaszegetten hullanak alá. Ha elolvassnak egy regényt, úgy vélik ök, szerepvivők lehetnek bizonyos körben. S mert a lapok kritikáiból — de nem önmaguk bírálata folytán! — hozzá tudnak szólni néhány új szindarabhoz, pár új könyvhöz: jögot tartanak arra, hogy kalapot emeljen előttük, tudásuk, műveltségük előtt mindenki.

Voltam egy idegen városban. Valami nagy ünnepélyre, estélyre készültek. Leültem és figyeltem.

Jöttek mindenféle emberek. Hogy szegények és gazdagok vegyesen: ruházatukról láttam. Egyik oly divatos volt, hogy ilyen kép, még divatlapban sem jöhetett, a másiktól látszott, hogy az ujj és az alj bőségét sokszor forgatták alulról fel és felülről vissza.

A rendezők jaj de esztelenül szaladgáltak! Két hölgy érkezett. És az első sorokban már nem volt hely. Csak látni kellett a rendezők kétségbeesett arcát! Sápadtak, pirultak, izzadtak, úgy fenn voltak akadva, hogy miért nem tartottak fenn helyet!

— Istenem! kik lehetnek? gondoltam magamban, hogy így elvesztik a fejüket a rendezők. Minden földi nagyságot, érdemet magyarázatul hozott a lelkem.

Nos, hogy ki és mi volt e két nő? Valami érdemekben megőszült nagyság?

Dehogy! Ez a két nő elegáns nagy lakásban él. Cselédség, kényelem szolgálja őket. Igen előkelő népek voltak. Utcán se lehetett látni őket, társaságban se, templomban se. Az mind nem nekik való! Közönséges. Ki olvasta a nevüket valaha a jótékony-ság rovatában? Erdeklődtek valaha a város közügyei, bajai, szegényei, nyomoruságai iránt? Valami magasztos szép célnak szentelték az elzárt magányukat? Nem, kérem! Ezt mind nem tették! Ok csak voltak. Két lélekszámmal több a statisztikában. Ezért a két emberért jött ugy lázba az estély közönsége! Még azok is nagyobbak érezték magukat, akik mellé véletlenül leültek.

Ugy elgondolkoztam ezen. Vajjon ki a hibás? Az a két hölgy-e, aki sohasem tett a közérdekért és ember-társaiért semmit, vagy az emberek a hibásak, hogy az ilyen öltözködő üres lelkű bábok előtt kalapot emelnek.

Talán már a kicsiny, ébredező gyermeklélekbe kellene beleoltani ama szent igazságokat, hogy embernek igazi értékét a munka ad.

Nem olyanok az életkörülményei mindenkinek, hogy kiálljon a sikra és ott legyen vezér. Ma sokkal nagyobb szükség van a csendes munkálkodásra és egy kicsiny szoba négy fala közt is mennyi alkalom kínálkozik, hogy valaki szíve melegét, lelke idealizmusát belevigye életébe, cselekedeteibe.

De fáradtak, oly fáradtak a lelkek! Fiatal leányok, fiatal férfiak életéből hiányzik a munkaszeretet. Kötelességből végzik csak, amit rájuk rótt a sors. Nincs igazi vidámság, derű a lélekben, legfejebb duhajság és léhaság. De annál bővebben találunk elégedetlenséget, unalmat, közönyt. Ma kinek van kedve valamire?

Mindenki un mindent. Csinálja más! Oly ritkán akad egy lelkes, tevékeny ember, aki akar valami szépet, nemest és nem sajnálja a fáradságot. Es ennek is le kell törnie. Kacagják, gunyolják, kifigúriázzák törekvéseit.

Ismerek városokat, hol a politika összetört mindent. Ugy össze-vissza veszekedtek a legjobb családok, csakhogy ujjal nem mutogatnak egymásra. Még az asszony-népek is és főleg azok lármáznak. S ha az utcán találkoznak, micsoda szemekkel nézik egymást! Mintha azt mondanák:

— Mit? Te akarsz alispánné, főispánné, képviselőné, vagy tudom is én mi lenni!? Hiszen a te apád még ez meg ez volt, csak az urad emelt magához!

Es ha nem is mondanak, de bizony gondolnak ilyesmit az asszony-népek. Mindennütt így van ez?

Hiába, hiába! — közeledünk az általános választójoghoz!

Illő tehát, hogy a nők is érdeklődjenek a politikai állapotok iránt.

Hát én is! Csakhogy én igen szerencsétlen vagyok. Egyszer vettem hírlapot a kezembe, hogy politikát tanulmányozzak s szinte belebolondultam a dologba. Ugyanis mindjárt a bevezető sorokban azt olvastam:

— Visoki sabore!

— Visoki sabore, visoki sabora! — mondtam én fájdalommal és egy betűt se tudtam tovább olvasni. Es attól kezdve ki nem ment ez a szó a fejből. Ha ettem, mikor a legjobb étvágyam volt, hirtelen úgy tetszett, hogy valaki rám kiált:

— Visoki sabore!

Es egyet se mertem nyelni többet. Ha reggel édes álomban a legjobban alszom, egyszerre fölriadok. Ugy rémlik, mintha valaki a fölembre kiáltotta volna:

— Visoki sabore!

Es eszeveszetten ugrom fel. Es ez így megy mindig. Sem éjjelem, sem nappalom már a visoki saboretól! S ha legalább azt tudnám, mit tesz ez a bűvös mondat és hogy kerül a magyar képviselőházba: akkor talán nem üldözne így!

Beszéljünk másról. Visoki sabore, hamar másról, mert már káprázik a szemem! No igen: szemfájás! azt hallottam, hogy szemgyöngöseség ellen igen jó portubákot szípgotatni.

Odakünn egy kis lány beszél, 16 éves,

kerek az arca, mindig mosolyog, ő se tudná megmondani miért, de mosolyog. Es ha hal-lanák, micsoda tájszólással beszél! Az érhej-tatlenségig elnyújtja a szókat. Ha azt akarta mondani: felséges: az l betűvel oly különös hangsúlyt tesz, hogy még egy szótag közbe esik: a felségest feleségesnek mondja. Es így tovább. Kificamitva minden szó. Itt például az emberek lába nem kificamodik, hanem kivicscesan.

Igy beszélnek az urirendben is, főleg az asszony-népek.

Csinos kis esetet hallottam. A nagy tragika, Jászai itt fürdőzött. Az idevaló ur-hölgyek csak úgy versengtek, hogy ki mulathassa. Mindig kísérték, akár esett jól a nagyszasszonynak, akár nem.

Egy patakhidon ment át a társaság. Az egyik itt született hölgy el akart mondani egy bus történetet, mikor ez a kis patak árvízzé nőtt. Ugy vélte az asszonyka, neki valahogyan más hangon kell és illik beszélnie a művésznővel. Hát úgy beszélt! A nagyszasszony tágranyított szemekkel figyelte a beszédet, mely leírva ilyenformán, de hallgatva egész másképp hangzott:

— Kéhem nashágos asszony, az boh-rasztó volt! A patak megáhadt. Mäh az ab-lakok magashlatáig egyenlősködött a zugó ár. Ekkoh egy velőtrázó sikolylyal kitömöl-ültünk lakályainkból és tolettjeinket föl-kaholva átkeltünk...

Rómesen és kinosan előkelő, választé-kosan volt az előadás. A nagyszasszony kövé-dermedten hallgatta, mit akar ez az asszony-nép: Szégyenli talán ezt a mélységesen ere-deti szólásmódot, ahogyan itt beszélnek s ahogyan ő is beszél?

A nagyszasszony, eredeti idevaló népies, tőkéletes kiejtéssel, teleszájjal felelt:

Ne mondja idees lelkem! S mikor. a rokolójukat megmarkolták...

Visoki sabore! — hallom most is a rémes ismeretlen szavakat s a toll kiesik kezemből.... Mielőtt igaz történeteket me-sélnék, eszembe jut, hogy azért betörök a fejét az embernek!

Jézus.

— Egy nagy református papnak. —

A „Debrecen“ számára írta: OIáh Gábor.

Aranyhaju hős! aki álmaimban
Mint egy sugárzó csillag, le-leszállasz,
Te igaz Ember! Csak egyet imádtam,
Kit földi anya szült és te valál az!
Mesék ködével fedik drága orád,
A Jehovának ültetnek jobbjára,
Elmossák véred könnyek özönével
S az imádó szív sebid nem látja.
Ggermekkoromban jártál a vizeknek
Lágyan alattad rengő biztos árján;
Szemem láttára szálltál az egekbe,
Fényes fehér felhő vitt büszke szárnyán,
Megnyílt az ég — világbiro hatalmu
Atyád leszállt trónjáról s átölelte:
Angyali zengő dalok özönében
Magába oszlatott fel örök telke.
Itt lent üres koporsódnál sirattuk
Haláltszolgái voltunkat, mi gyengék,
Mig az erősek a haláltalanság
Csattogó szárnyu himnuszait zengék.
Majd templomot emeltünk, hogy bezárjuk
Cifra boltok alá testetlen lelked.
Részekre szaggattuk e csepp világot,
Metynek egészét szívvel átölelled
S ki szeretet fehér galambja voltál:
Véres háboruk zászlján repültél;
Nevedben öltünk, égettünk, raboltunk,
Mig láncos könyvek zugába kerültél.
Es elfelejtettük, hogy tested is volt,
Hogy az ostorcsapás véredig vágott,
Hogy az akarat roppant fegyverével
Váltottad meg magadban e világot!...

Most már olyannak látlak, ami voltál:
Embernek, nagynak és halált halónak!
Ki magadat meg tudad semmisíteni
Nevében amaz örökkévalónak.
S varázsod aranyos palástja nem hullt,
Nem hullt azért a porba! Sőt dicsőbben
Mint valaha, uj északfény tűzével
Gyujt imádat ma lelkem rejtekében.
Te vagy az Ember, názáreti Jézus!
Kit ostoroznak, szidnak és leköpnék;
Te vagy az ember, kit keresztre vernek,
Gyönykirálya a népnek, az öröknek.
Te vagy az Isten szóló üzenetje,
Hogy nincs hatalom más, csak az Igazság!
Te vagy a földön láthatatlan járó
Szent szerelem, kit meg se lát a vakság.
Egész sugárzó lényed egy mosolygás:
Az élet rámosolyg a nagy halálra.
Egész sugárzó lényed a szerelmek
Határtalan lobogó csuda lángja.
Ha van Isten: az Isten csak te voltál,
Kit arcunkra teremt sóvárgó vágyunk.
Te vagy az Isten, názáreti Jézus,
Kit a gomolygó felhők közt vigyázunk.
Ó én imádom mérhetetlen szived,
Mely egy világot zár dicső magába.
Csokolom erős jobbodat, mely egykor
A kufárnépet ostorozta, vágta!

Aranyhaju hős! Emelj föl magadhoz!
Hajolj le hozzám, véghetetlen jószág!
Olyan vagy, mint a napba öltözött sziv!
Szavaid, mint az illatozó rózsák.
Mi, szegény emberek istent kerestünk
A napban, csillagokban, fűben, fában...
Botor tévelygők! S egyszer megtaláltuk
A lélek lelkét a föld egy fiában!
Te vagy az Isten, názáreti Jézus!
Mert emberként nem ember-életet
Átélni, halni: csak emberföltötti
Hősnék, istentíának lehetett!

A tekintetes ur.

— Egy régi pör irataiból. —

A „Debrecen“ számára írta: Krudy Gyula.

A nyirfák, ahol ezüstös, szalás, selymes leveleiket bontogatják és a homokos mező-ségen, mint vándor pupjai a földnek emel-kednek a homokbuckák, élt egyszer réges-régen egy öreg, mérges törvényember. Pod-rányinak hívták és egykor fő-főiskálisa volt a nemes vármegyének, azonban megöregedett, a hivatalt ottan hagyta és nekifogott a pénz-gyűjtésnek, bár a vén, hárpia gazdasszonyán kívül senkije sem volt a világon.

Rosszul kezdtem. Ott kéne megfogni ezt a dolgot, hogy egy szegény kis szomorú leányka férjhez akart menni. Mindössze ezen kezdődött, Solyom Erzsikének hívták, derék, nemes családból származó hajadon, a kérője is derék, nemes ember volt. Itt meglehet mon-dani, hogy az öreg Solyom Péter nemzetes ur nagyon szegény ember volt különösen pe-dig szegény volt azóta, amióta kicseppentab-ból a vármegye rája ruházott, de amelyet — tudni nem lehet miért — nem töltött be kel-lőleg. A nemzetes ur megvénült a vármegye szolgálatában, vagyont sem gyűjtött, bár tehette volna, mert csendbiztos volt Nyirnek. A csendbiztoság jövedelmező foglalkozás volt azelőtt, amíg futóbetyárok csavarogtak a rónaságon. A betyár gavalléros természet, meg ki az ördög kutatná azt ki, hogy meny-nyi bankó meg tallér volt a labjiba zsebében az elfogott zsványynak? Maga sem tudja, hát még a bíróság hogyan tudta volna? Tudta ellenben a csendbiztos, aki az elfogott bet-yárt kikutatva és a nála talált értéket lefog-lalta. A csendbiztos becsületére volt bizva a rónaság. Betyárt sem kellett fogni ahhoz, hogy pénzhez jusson az, akinek kedve van hozzá. A nemzetes ur azok közé tartozott, akik sze-

gények maradnak a legjövendőbb foglalkozás mellett is. Hogy miért, azt csak ő tudja. Elhetetlen volt vagy becsületes?... Mindezekből pedig azt akarom kihozni, hogy mikor a szegény kis Erzsike férjhez akart menni, akkor kiviláglott a nagy szegénység amiben a nemzetesök éltek. Nem csak, hogy egy nyoszolyára való ágyruhát sem adhattak leányukkal, de még nyoszolyát sem.

Akkor felkerekedett az öreg nemzetes ur. Eszébe jutott neki, hogy lakik ebben a faluban egy híres gazdag ember, aki szegéről-végről rokona is volna.

A híres gazdag ember földes parasztházban lakott, mert a kuriáját és a hozzátartozó ötszáz holdakat bérebeadta. Senkije sem volt, csak a gazdasszonya, azzal is veszekedett mindig. Az udvaron szaladgált a sok csirke tyúk, szomszód kutyája és macskája elfogdosta a baromfit, de a tekintetes ur egyet sem hagyott belőlük levágni. Bár Sárinka, a gazdasszony egyre jelentette a károkat.

— Ma négy csirke vészelt el, tekintetes ur, mondta némely reggelen, felköltvén az urát.

A tekintetes ur alacsony, kerekfejű, piros arcú vén ember volt, bennülő szemekkel és rekedtes hanggal, ráförmedt a gazdasszonyra, amint mogorván feltámaszkodott:

— Miért nem vigyáztok jobban? He? Maholnap még a házamat is ellopják a fejkünk felől.

Sárinka beteg s fonyadt parasztnő, akit egyszer az a reménység keesegtet, hogy a tekintetes ur hitvestársul választja, siránkozva tördelte kezeit a küszöbön állva:

— Tán levágnék egyet-kettőt a sok csirke közül, mindjárt jobban ügyelhetnék rájuk, ha kevesebb szaladgálna az udvaron.

A tekintetes ur gunyosan elfintortotta ráncos arcát és epésen mondá:

— Persze, persze, vén asszony, hogy nekem csak a lábaeszkák jussanak és a melléhusával te tömög magad?! Abból ugyan nem lesz semmi. Nem ölünk csirkét.

Reggel volt. Amilyen szép az őszi reggel Nyíren az ezüstfejjű fűk között. A parasztházakon a kémény füstölt és a kutyák hentegettek a házak előtt. Inges gyerekek kergettek és a ritka levegőben az ökörnyal uszott.

Podrányi, a tekintetes ur felkelt és az ajtó gondolat elzárva, a divány alól nagy vastag könyveket húzott ki és azokba elmerült. Ezek a könyvek esupa jegyzetekkel voltak tele. Anno 1832. óta következnek itt a dátumok sorban, mint egy takarékpénztár főkönyvében. „Cs. Szabó Jánosnak adtam husz pengő forintot szeptember 9-én. Tartozik megadni mához esztendőre. Addig pediglen karácsonykor kis malacot hoz, húsvétkor két sonkát, pünköstkor pedig két jól meghizlalt ludat“. A tételek így következtek egymásután a nagy könyvekben. A tekintetes ur régen kezdte már azt a mesterséget, ami abból állott, hogy megszorult, szegény embereknek pénzt kölcsönözött. Az almárium fiókja tudna csak beszélni, ha előkerülnének azok a kötvénykéik, amiken a vármegye első nevei szerepelnek! A tekintetes ur feltéve okuláróját, egy bankigazgató komolyságával kezelte könyveit. Nem volt azokban szóhiba sem. Gyönyörködve nézegette a teleirott lapokat és vidáman dörzsölte kezeit. Gazdagodik erősen; pompásan megy minden.

Egy ilyen „munkás“ délelőttön beállított nevezett Sólom Páter az ő gazdag rokonához, Podrányhoz.

Podrányi a kopogtatásra eldugta könyveit, aztán mérgesen nyitott ajtót.

— Lépj be — szolt és fürge szemével vizsgálódva nézte végig emberét, magában azt gondolva, hogy vajjon mennyit érhet?

Az öreg Sólom barátságos rokonai szeretettel csapott a tekintetes ur tenyerébe, leült, kicsiholt, rágyujtott. A tekintetes ur a kezeit tördelve járkált a gerendás szobában, alattomos gondolataival bibelődve.

— Hát nagy bajban vagyunk — kezdte az egyszeri csendbízott, kedélyesen pöfékelve. Az Erzsike leányomat tán ismeri is látásból urambátyám.

A tekintetes ur megállt. Először rázta a fejét, vállát összehúzva, majd igenlőleg intett. Az ember sohasem tudhatja előre, hogy mik sülnék ki az ilyen beszédből, amint a nemzetes ur is kezdte.

Sólom Páter ur baljából jobb kezébe vette át a pát, aztán nagy füstöt fujva szürke szakállába, kék szelíd szemével a tekintetes urra nézett:

— Erzsike leánykám férjhez adnánk. Becsületes, drék fiu a kőrje, akinek ugyanaz a baja van, mint nekünk: szegény. A leány pedig mégis csak ki kell ruházni kelengyével, möringgal, mert mégis csak idegenbe megy.

A tekintetes ur mérges volt már. A fejét rázogatta és vállat vont. Nem szolt egy szót sem, csak járkált a szobába fel és alá. A volt csendbízott komoly, kőr, hangon folytatta:

— Hát így történt, hogy urambátyámra gondoltunk. A feleségem mondta, hogy: eregy Páter, aztán kőr meg Ambrus bátyánkat, segítene rajtunk az Erzsikénk férjhezadásánál. Jó ember az, csak a hire rossz, mondta az áldott asszony. Hát én el is jöttem ide, urambátyám.

Podrányi kerek fején mozgatta a rövid, sörte fehér haját. Szinte az orra nyergéig lehuzta a fejbőrét, majd meg a szemét hunyorgatta. Rekedten beszolt és megindult:

— Lám, az áldott asszony, az ismer engem. Én jó ember vagyok, csak a világ gonosz, rabló, zsvány; ellopják az embernek a szemét, ha nem vigyázna. Képzelje csak uramöcsém, ma is négy csirkémet loptak el a gazok. Hol keressen most én az én csirkémet? Ugy-e, ha maga perzekutor volna uramöcsém, maga elöteremtene nekem a tolvajokat? Ugy-e? Na mondja, hogy igen!

A nemzetes ur a pipáját nézte és úgy felelt komolyan gondolkozva:

— Nem tudom ám, hogy igen-e. Mert hátha róka volt a tolvaj. A nádasban, itt az ér alatt fészkel a sok vörösbundás. Az bizony megtörténik, hogy valamelyik éppen urambátyám udvarát szerencsételti.

Podrányi dühösen csikorgatta a fogait:

— Nem róka volt az, mert az ide nem jön. Hanem ember, ha mondom: ember... Ha tudnám bizonyosan, hogy az a vén szipirtó — a Sárinkám értem — volt a tolvaj, nyomban kitekerném a vén boszorkány nyakát! De egyszer majd csak a nyomára jövök.

A tekintetes ur ezt elmondva, kémlelődve nézett — Sólomra. A nemzetes ur nagyot szivott a pipáján és habozva tette fel a kérdést:

— Hát mit szol hozzá urambátyám?

A tekintetes ur a füléből tölesért formáit a tenyerével és bizonytalan hangon mondta:

— Ha jól értettem, uramöcsém pénzt akar tőlem kölcsönözni.

A nemzetes ur nagyot sóhajtott.

— Dehogy kölcsönözni! Nincs nekünk miből visszafizetni a kölcsönt.

— Hát?

Olyan hangon kérdezte ezt Podrányi tekintetes ur, mintha kiesett volna ebből a világból.

— Hát csak — úgy — mormogta a szakállába szinte belebujva a volt csendbízott. A rokonai szeretetre apellálok. A szegény kis lányom...

A tekintetes ur szinte elzöldült az indulattól. Vén, nyomorék testével a diványra vetette magát és fulladozva hörögte:

— Ó, ezek a nyomorult, kőtni való rokonok. Elvonnék az utolsó párnámat tőlem, a koldustól, a tehetetlen aggastyántól! Én nem vagyok senkinek sem rokona, én szegény koldus vagyok: hagyjanak nekem békét. Hetven éves vagyok nemsokára és még pénzt kérnek tőlem, mikor annak kellene örülnök, hogy én vénségemre nem megyek senkinek a nyakára nyügnék... És még pénzt kérnek tőlem? Ó, édes, jó Istenem, Istenem...!

A nemzetes ur a nagypipa mögül meg-rökönyödve nézte urabátyját. Nem akart

hinni a fülének, de az öreg rikácsolt keményen:

— Ki innen rablók, gazok, akik az életre törtek, ki innen. Meggyilkolnak. Segítség!

Az egykori csendbízott felemelkedett a székről. Az agg szakállá reszketése mutatta csak, hogy legjobban szeretné mostan nagy tajtképipájával, amit kezében leereszve tartott, jól fejbe kolintani a tekintetes urat. De aztán csak nem szolt semmit. Kilépett a küszöbön, az ajtót bevágta maga után.

Sólom Erzsike pedig, ha kisírja a két gyöngyszemét, Podrányi tekintetes ur azzal sem törődik.

Az ajtót elretereszelve, ismét kedves könyveit ült.

Akkoriban történt az is, hogy parasztház asszony, a tekintetes ur szomszédságán, megbolondult azon titokzatos, szint rémes dolgok miatt, amik Podrányi urnál éjjelenként történek.

Ejjel néha világosság sugárzott ki az alacsony ablakokon és odabelülől hangos férfiszó hangzott. Néha egész reggelig.

A tekintetes ur hetven-nyolevan forint áru aszu-bort hozatott a városból kocsisával. És este, a szobában egyedül tanyáztván, megterítette az asztalt és annak mind a négy sarkára égő gyertyákat tett. A gyertyák mellé poharakat és az aszu átlagokból megtöltötte azokat mind, bár csak egyedül volt a szobában. Majd a maga poharát a kezébe kapva felült és dörgő hangon dikciózni kezdte:

— Uram, uram, tekintetes vicispány uram, szállok az urho! — — —

Emigy kezdvén a tekintetes ur, nagy-szerű dikciót kanyarított. Majd befejezván a szavakat, vivátot kiáltott és a poharakat összekocintgatta és kiitta mind a négy pohár bort.

Ezután elcsendesedett, leült és csendesen pipázott tovább. A pipafüst kanyarogva szállt vén feje körül, a négy gyertya magasan lobogott az asztalon. A tekintetes ur ismét felkelt, megtöltötte a poharakat és a magáét kezébe ragadva, dörgő hangon kezdte:

— Uram, uram, tekintetes főorvos uram, szállok az urhoz!

A láthatatlan vendégeknek ismét pompás dikciót mondott az öreg, majd bevátózott, a poharakat összekocintotta és a borokat kiitta; amire leülvén, mély hallgatásba merülve pipázgatott.

Igy ment az egész éjszaka. A gyertyák lobogtak, a poharakat teletöltötte, kiitta és mint szenvedélyes áldomásozó, nagyszerű felköszöntőkben méltatta a vármegye urait láthatatlan vendégei előtt.

A babonás parasztlak beleskedtek az ablakon hidegrázós félelemmel és a falubeli urak is hiába lesték az öreg éjszakai vendégét. Reggel felé a gyertyák sorban kialudtak, csendesség lón a szobában, de az öreg-től eljönni senkit sem láttak. Nyilvánvalólag az öreg az ördögökkel cimborázott és azoknak a borait itta meg. Mások ellenben úgy magyarázták a dolgot, hogy a vén korhely bár szerette a szórakozásokat, fukarsága miatt magában iszogott, mintha nagy társaság lett volna nála.

Akkor történt, hogy a szomszédban egy asszony megbolondult az éjszakai cselekedetei miatt.

Hanem a kis Sólom Erzsike nem hiába sirta a könnyeit.

Azt már azokból az írásokból tudom, amik nemrégiben kerültek a kezembe. Az öreget egy reggel holtan találták az ágyában. Párnákkal fojtották meg. Az almárium alatt pedig kiásták a földet és mind elvitték azokat a vasfizekakat, amikben az öreg a pénzt gyűjtötte.

Nagy krimináls lón e dologból. Az egykori csendbízott is a bírák elé került.

Magam sem tudom: miért jegyeztem fel a vén bolond, fukar Podrányinak a történetét.

Albatros.

A „Debreczen” számára írta: Kuthy Sándor.

(Charles Baudelaire.)

Gyakran megesik, hogy a matróz-
[legények

Egy albatroszt fognak — ezt a nagy
[madarat

Akik utitársként bátran elkísérnek,
Amig hajónk a kék tengervízen halad.

De alig hozzák a fedélzetre őket,
A levegő e szép, fehér királyai,

Lecsüggesztik szárnyuk, a nagy eve-
[zőket

És félénken, alig tudnak megállani.

Ez a szárnyas csoda, óh, itt mily
[ügyetlen

S ott fönn a légben mily büszkén
[szárnyal, suhan,

Matrózok kineznek, tépdésik ke-
[gyetlen,

Utánozzák, hogy jár, kacagva, gu-
[nyosan.

— Hasonlít a költő e szárnyas-ki-
[rályhoz,

Mi a felhőkbe jár a villám sugarán
S akit, ha bus sorsa le, a földre

kárhoz,
Roppant szárnyaitól járni se tud
[talan.

(Mozart.)

A zongora úgy állt ott kis szobámban,
Mint egy sötét, nagy, zengő ős csoda.

Fehér foga megvillant a homályban,
Amintrajtazsongón, sejtelmes lágyan

Hamvas kezéd halkán siklott tova.
S csacsogó nimfák, halkszavu dryá-
[dok

Suhannak; érzem száz rózsza pereg
Pajzán, ibolyás, habtestű najádok

Mint ezüstcsengő csendül kacagások,
Táncot járnak a hűvös víz felett.

Holdvilág süt a lombokon keresztül
A végső accord halk ritmusa cseng

— S feltör egy szent, csodás szó a
[szivemből.

„Oh, hadd, ne vond el kezéd a ke-
[zemből

S csönd lesz egyszerre, beszéde tiszta
[csend...]

Tudományos apróságok

A kokain.

A kokain minálunk medicina, érzés-
telenítő szer. Indiában élvezeti cikk, akár-
csak az ópium. Nálunk ugy használják,
hogy a fájó testrészt befeccskendezik, az
indiai kokainos pan szuparit rágnak, vagy
szopogatnak. Ez a pan szupari valami
gummiszerű anyag, amelybe mindéféle fü-
szert kevernek: az indiaiak guszta szerint
akkor a legjobb, ha kokain is van benne.
A kokaint ezelőtt Indiában szabadon árulták,
minden bazárban annyit vásárolhatott bárki,
amennyit akart. Rengeteg sok kokain fogyott,

mig végre a kormány az orvosok sürgetésére
a szer szabad árusítását megszüntette és
most mindenképen azon van, hogy a lakos-
ságot a használatáról leszoktassa. Még az
orvosok is, ha csak lehetséges, valami más
szert használnak kokain helyett. A héten
egy angol hajó száznegyven ezer korona ér-
tékű kokaint vitt a halkutai kikötőbe, de
a kormány a küldemény étvételét megtiltotta
és a kokaint visszaszállította Angliába.

A nevetés pszichológiája.

Dr. Raulin francia tudós érdekes viz-
sgálódásokat folytatott a nevetésről, melynek
eredményét következőkben foglalja össze. A
nevetés ideges energia fölöslegéből ered,
mely kiegyenlítést keresve, az arc bizonyos
izmait összehuzza. Ezek az izmok csak az
embernél vannak jól kifejlődve, de Buffon
szerint a kutya, macska és a ló is nevetni
látszanak, amikor játszanak vagy gyöngéd-
ségüket fejezik ki. Darwin pedig látta, hogy
egy fiatal csimpasz, amikor esiklandoztak,
hangtalanul nevetett.

Ujszülött gyermekeknél a nevető izmok
még nincsenek nagyon kifejlődve. Csak 45
napos korukban kezdenek el mosolyogni a
csecsemők, az alsó szemhéj ráncba borul, a
szem fénylik és a szájszögletek megrövidül-
nek. Ez a mosoly azonban még semmit sem
fejez ki és csak később lesz a szeretet kife-
jezősége. Csak az öntudat fejlődésével fejezi
ki a nevetés az élvezetet, melynek különböző
okai lehetnek, de forrása mindenkor az erő
fölöslege. Sokszor semmit sem jelent, reflex
csupán, melyhez a léleknek semmi köze. Az
ópiumszívók ajkai körül buta mosoly játsza-
dozik, a hasisevők lármás vidámságban tör-
nek ki és nevetés az általános hűdés első
jelensége. Egyoldalú hűdés önkénytelen ne-
vetéssel jár és az epileptikus rohamok is
nevetőgöresékhöz hasonlítanak.

Az örültség különböző formáit a neve-
tés karakterizálja. Az alkat örültséget idio-
tikus vigyorgás, a krónikust boldog mosoly
jellemzi. Nevetnek a tomboló örültek és a
hülye, mint a csecsemő folyton és minden
ok nélkül nevet. Az örülteket boldoggá teszi
a nevetés és a mesterséges nevetés gyógyi-
tőlag is hathat. Ebből gyakorlati követke-
ztéseket is vonhatunk le. Lakásunkat olyan
kárpitokkal vonjuk be, melyek vidámságra
hangolnak. Leghatásosabb a vörös szín.
Egy lyoni fotografus műtermét ezelőtt vörös
fényvel világították.

A munkások egész nap énekeltek, ne-
vetgettek és a lányokkal tréfáltak. Mióta
zöld fényvel világítják az ateliert, hall-
gatnak.

Meddig hallatszik el a meny-
dörgés hangja?

E kérdésre bizonyára igen sokan azt
felelnék, hogy nagyon messzire — minden
hangnál messzebbre. Pedig hát nem így áll
a dolog. A hanghullámok közül az megy a
legmagasabbra, a 'ghajósok tapasztalata
szerint, amelyekről legkevésbé hinné az em-
ber, a kutyaugatás.

Hogy mi ennek az oka, azt még nem
tudják a fizikusok. A kutya bangjának a
fotografiája mozgó tükör előtt éppen olyan
cikkos görbe, mint más állaté, tehát való-
színűleg nem a hangban vannak az okok, hanem
a levegő tulajdonságaiban. Eppen így a levegő
sajátságai kell lenni annak a furesa ese-
mény okának is, hogy a menydörgés csak
20—25 kilométerre hallatszik el, míg az
ágyulövés például 120—130 kilométerre. A
tudósok a villámlás, tehát a dörgés kelet-
kezésének távolságát úgy határozzák meg,
hogy a villámlástól a dörgésig számlálnak
és ahányat ebben az időközben olvasni ké-
pesek, annyiszor 340 méterre történt a vil-
lamos kiegyenlítődé, azaz a dörgés és vil-
lámlás. Ez az elfogadott távolság megállapí-
tási mód. Ha például tizet lehet olvasni
addig, míg a menydörgés hallatszik, akkor
3400 méterre van tőlünk a villám.

Nagy ritkaság azonban, hogy 100-ig el-
lehesen olvasni a villámlás és menydörgés
közti, tehát nagy ritkaság az is, hogy 34
kilométerre elhallatszik a menydörgés. Cso-
dálatos tünemény ez, mert — mint már em-
lítettük, az ágyudörgés, amelynek hangja
sokkal kisebb az ézengésnél, 120, sőt 130
kilométernyire is elhallatszik.

A dohányzás és a gyermekek.

A füstölés felnőtt embereknek sem
használ, gyermekeknek meg határozottan
árt. Vannak államok, amelyekben törvény
tiltja meg a gyermekeknek a dohányzást. —
Norvégiában van egy törvény, amely szigo-
ruan bünteti azt a trafikost, aki 15 eszten-
dősől fiatalabb legénykének dohányt ad el.
A Princ-Erward szigeten csak tizenhétéve-
évesnél idősebb legénynek szabad dohá-
nyoznia.

Ha ennél fiatalabb embert füstölésen
érnek, őt is, azt is, akitől a dohányt vette,
bezárják három napra.

Ugyanílyen törvény van Bermidában
is. Franciaországban a kormány rendelettel
tiltotta meg az iskolák növendékeinek a
dohányzást. — Amelyiket ilyesmin érik,
haladóktalanul kiesapják az iskolából. —
Es ez igen jól van, mert alig van ártalma-
sabb valami a fiatal szervezetre, mint a
dohányzás. A fejlődő gyermekekre a dohá-
nyak még igen csekély mennyiségben való
élvezése is veszedelmes.

A zsenge korokban dohányszók — elte-
kintve egy-egy rövidebb ideig tartó hirtelen
rosszullettől, melyet látszólag hamar kihe-
vernek — a különféle egészségi körök egész
sorát szerzik meg maguknak.

Gyomor- és bélhurutjuk keletkeznek,
emésztésük rossz, ennélfogva táplálkozásuk
is szenved és szegényvérűek, sápadtak lesz-
nek; szívdobogás szédülés, ideg- és izom-
gyengeség gyakori bajok agyuk működése
lomhává lesz stb. Mindezen egészségi ártal-
makat sokszor több éven, sőt az egész életen
át is megsínylik ama gyermekek akik kellő
ellenőrzés hiányában korán kezdik élvezni azt
a képzelt gyönyörűséget, melyet a dohányzás
nyújt.

Karácsony este.

A „Debreczen” számára írta: Lampérth Géza.

Karácsony este, gyertyagyújtásra

Némuljon el a köznapi láрма,

Pihenjen el a bú, a gond a szíven.

A csüggedt lélek tekintsen égre,

Hol betlehemi csillagok fénye

Ragyog szeliden...

Karácsony este, gyertyagyújtáskor,

Közelebb hozzánk az ég, mint máskor.

Szelid angyali áldva lejönek...

Érkezésük szent csendbe virrasszuk,

Durva lármával el ne riasszuk

Valahogy őket...

Az élet utja...

A „Debreczen” számára írta: Szávay Zoltán.

Az élet utja sáros kocszi ut,
Gyalogos ember rajta át se jut.
A friss havat, alighogy földre ér
Sárrá tapossa százezer szekér.

Az ut két szélén jár az ifjuság,
Amerre jár, mindig friss hóba hág.
S az uton míg véges-végig siet,
Egy-egy parányi lábnyomot követ.

Könnyű követni hóban az utat.
A tiszta hó mindent tisztán mutat.
De jaj, mikor a kocsitulra ér,
Nem tudja senki, melyik merre tér.

És sorsuk nékik és sorsunk nekünk:
Az élet utján egyszer átkelünk
S amit követtünk annyi év alatt,
Egyszerre minden lábnyom megszakad!

DEBRECZENI Első Takarékpénztár.

Alakult 1846-ban.

Központja a „Tiszavidéki Hitelszövetkezetek“
kötelékének.

Igazgatóság:

ZÁDOR LAJOS kir. tanácsos.
elnök — vezérigazgató.

KOMLÓSSY ARTHUR
aligazgató.

DALMY KÁLMÁN ig. tag.

NOVELLI EDE ig. tag.

GYÖRFFY ALADÁR ig. tag.

SIMONFFY EMIL ig. tag, kir. tanácsos.

dr. NAGY LAJOS ig. tag.

SZABÓ KÁLMÁN ig. tag, orsz. képvis.

TÓTH BÉLA ig. tag.

Felügyelők:

id. Kardos László, Csanak János,
Bárdos Géza, Szabó András, Wesztner István,

Jogtanácsos: TUDÓS JÁNOS.

Cégjegyzők:

Lovász János
főkönyvvezető.

Gaszner Géza
jelz. o. vezető.

Részvénytőke 3 millió korona.

Tartalékok: 7 millió korona.

Összes alapok **10.000,000 K.**

Legszebb karácsonyi ajándékok

illatszerek, eredeti japán casseták, manicür készletek, fésű garnitúrák, illatos zsebkendő és keztyűtartók nagy választékban

Rácz „Angyal” droguériájában

Piac-utca 42. sz.

A „Hungáriá”-val szemben.

Cognac, Rum, Thea és cukorka különlegességek.

Tóth Gyula

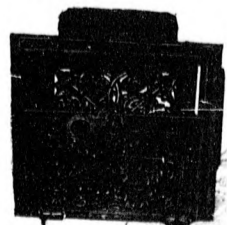
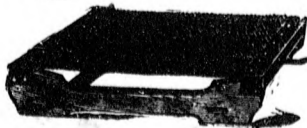
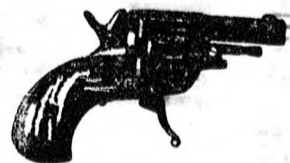
vaskereskedése DEBRECZEN.

Ajánlja nagy raktárából vas, fém, szerszám, vasalások, konyhafelszerelések, jégsekrény, fürdőkád, gyermekkocsik, vas- és porcellánkályhák, nikl és veres zománcozott (Sphynx) edények jótállás mellett.

A debreceni vas- és rézbutorgyárból vaságyak, gyermekágyak, mosdók és sodrony matrácok. — Technikai cikkek, gépszijjak, szőlő permetezők, szénkénegezők, oltókések és ollók, kerti szerszámok és fecskendők. — Facsaró, mángorló és Fohn-féle mosógépek.

Vadászfegyverek, revolverek, koresolyák, Browning ismétlő pisztolyok, vadászati felszerelések.

Lőpor-áruda!

**Csipkét,
 Selymet,
 Kézimunkát,
 Egyenruhákat,
 Női toilleteket,
 Csipkefüggönyöket
 Uri- és női felöltőket
 Uri és gyermek ruhákat
 Színházi bluzokat és belépőket**

**LEGSZEBBEN
 fest és tisztít**

Hrabéczy Antal

DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Alapított 1880.